

DZIŚ W NUMERZE:

Słownik jako narzędzie pracy **str. 3**

GŁOSIK – rubryka dla dzieci **str. 4**

Permanentny czy trwały **str. 5**

Przerwa pod znakiem rosad... **str. 8**

CZWARTEK
22 MARCA 2007
NR 34
ROCZNIK LXII
CENA 6 Kč

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

WALKI O SZKOŁĘ NA TARASIE CIĄG DALSZY

Interwencje w ministerstwach

CZESKI CIESZYN (hs) – We wtorek wystosował Kongres Polaków w RC listy do Marii Ostruhovej, dyrektorki Wydziału Nadzoru i Kontroli Administracji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych RC, oraz Dany Kachovej, ministra szkolnictwa RC, w sprawie planowanego zamknięcia szkoły na Tarasie.

– Zostaliśmy zmuszeni do podjęcia takiego kroku ze względu na złą wolę Rady Miasta i absolutną ignorancję naszego stanowiska. W związku z nieefektywnością prób porozumienia się przed podjęciem decyzji o likwidacji szkoły, musimy interweniować teraz – powiedział „GL” prezes Kongresu, Jacek Szymczek. – Zdajemy sobie sprawę, że może to wywołać negatywne reakcje ze strony większości. Musimy jednak bronić swoich praw, ponieważ ta decyzja Rady Miasta mogłaby stanowić niebezpieczny precedens.

List wystosowany do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych RC to żądanie o przeanalizowanie uchwały Rady Miasta dotyczącej „optymalizacji narodowościowego szkolnictwa w Trzyczcu”. Kongres zwraca uwagę na to, że władze Trzyczca obeszły ustawę o mniejszościach narodowych oraz ustawę o szkolnictwie. Podkreśla, że w szkole są dotrzymane limity uczniów na klasę. Zwraca również uwagę na wysoki poziom nauczania i odpowiednie kwalifikacje nauczycieli.

Natomiast najważniejsze uchybienie władz miejskich, zdaniem Kongresu, to fakt, że uniemożliwiono jej sprawę przeanalizować komisja ds. mniejszości narodowych, a tym samym złamano ustawę o mniejszo-

ściach narodowych. Ta bowiem zapewnia prawo do aktywnego uczestnictwa mniejszości w życiu publicznym, które jej bezpośrednio dotyczy. To uczestnictwo powinno być realizowane zwłaszcza poprzez komisje ds. mniejszości. Temat zamknięcia szkoły nie dostał się na obrady komisji działającej w minionym okresie wyborczym. W tym roku komisja została powołana na tych samych obradach Rady Miasta, na których zdecydowano o likwidacji placówki na Tarasie. W liście podkreślony jest również fakt, że protesty polskiej mniejszości nie były przez Radę Miasta brane pod uwagę. Kongres Polaków żąda cofnięcia uchwały Rady Miasta, bądź też jej skorygowania.

Pismo wystosowane do ministerstwa szkolnictwa to prośba o przeanalizowanie samego projektu „optymalizacji szkolnictwa narodowościowego” w Trzyczcu. List podkreśla, że nie chodzi o krzyk fundamentalistycznych obrońców praw mniejszości, którzy za nic mają ekonomiczne czy inne racjonalne względy większości. Przypomina o podobnej sytuacji, która miała miejsce w Karwinie. Tam jednak szkoła nie spełniała limitów. Również rozmowy z władzami Karwiny przebiegały w innym tonie. Kwestię rozwiązano ku obopólnemu zadowoleniu stron. Inaczej ma się sprawa w trzyniecką podstawówką, gdzie limity są dotrzymane, a władze miasta nie biorą pod uwagę głosu naszej mniejszości. List zawiera również zaproszenie pani minister do odwiedzin Śląska Cieszyńskiego i zapoznania się z dokonaniami polskiego szkolnictwa.

We wtorek przy pomniku „Pod Walką” w Cieszynie uczczono pamięć 24 żołnierzy Armii Krajowej, straconych 65 lat temu przez hitlerowców w cieszyńskim Łasku Miejskim. W apelu zorganizowanym przez Związki Kombatantów Ziemi Cieszyńskiej, Starostę Cieszyńskiego i Burmistrza Miasta Cieszyna wzięły udział, oprócz licznie zebranej miejscowej ludności, również delegacje organizacji zaoziarnskich – m.in. Kongresu Polaków w RC, Koła Polskich Kombatantów w RC i PKO. Na zdjęciu: pod pomnikiem Danuta Chwałoj z ramienia ZG PKO, za nią Roman Kaszper z Kongresu Polaków. (sch)

Na drogach przejezdnie, ale...

CZ. CIESZYN (kor) – Kalendarz mówi, że mamy już wiosnę. Kiedy jednak spojrzeć za okno, człowiekowi wydaje się, że to styczeń lub początek lutego. Pani aura zaskoczyła nas atakiem zimy i opadami mokrego i ciężkiego śniegu, który skomplikował życie kierowcom oraz drogowcom.

Jak zapewnił nas Robert Kostka, kierownik działu ruchu frydecko-miśteckiej filii Wojewódzkiego Zarządu Dróg w Ostrawie, wszystkie drogi utrzymywane przez jego filię były wczoraj w pełni przejezdne. Gorzej było w nocy z poniedziałku na wtorek i wtorkowe przedpołudnie.

– W naszym regionie mamy do oczyszczenia ponad 500 km dróg. Każdy pług musiał usuwać śnieg z 40-50 km dróg. Na szczęście pomogli nam także pracownicy firm, z którymi mamy podpisane umowy. We wtorek w południe już było wszystko w porządku – mówi R. Kostka.

Dodał, że obyło się bez wypadków, chociaż większość kierowców zamiast już opony na letnie. – Gorzej było, jak zwykle, z samochodami ciężarowymi i TIR-ami. To z powodu nich były korki na drogach między Troszowicami a Trzanowicami oraz w Hajowie niedaleko Przybora.

Pomimo że drogi są przejezdne, kierowcy apelują do użytkowników dróg o ostrożną i rozsądną jazdę – przedkłada dostosowaną do trudnych warunków panujących na naszych drogach.

Sprostowanie

Do artykułu o przedstawieniu TL „Bajka” dla dorosłych (wtorkowy nr „GL”) wkładł się – nie z naszej winy – błąd. Sztukę „Czarodziejska przygoda” w reż. Karola Suszki zespół zagra w swojej salce nie w czwartek, ale w piątek o godz. 17.00. (r)

Sprywatyzują mieszkania

JABŁONKÓW (kor) – Rada i zarząd miasta szykują się do prywatyzacji miejskich mieszkań. W Jabłonkowie jest ich obecnie ok. 300. Nie wszyst-

kie jednak będą sprzedane – część z nich miasto pozostawi sobie jako tzw. mieszkania socjalne.

Na razie rozpoczął się pierwszy etap prywatyzacji. Chodzi o będące własnością miasta domy rodzinne na terenie sanatorium chorób płucnych oraz dwa obiekty na Białej. W kolejnych etapach będą sprywatyzowane bloki na osiedlu Folwarczek oraz przy ul. Młyńskiej.

– Chcielibyśmy zrealizować ten projekt do trzech lat, w trzech lub czterech etapach – mówi wiceburmistrz Stanisław Jakus. – Obecnie komisja budowlana i ds. majątku rady miasta opracowuje dokument mówiący o zasadach i warunkach sprzedaży mieszkań.

Pieniądże z prywatyzacji mieszkań zostaną przez miasto wykorzystane na potrzeby mieszkalnictwa.

Z Sulitką 2 kwietnia

TRZYNIEC (hs) – W poniedziałek spotkała się trzyniecka Komisja ds. Mniejszości Narodowych. Pierwotnie jej obradach miała wzięć udział delegacja Urzędu Rządu RC, niestety w ostatniej chwili odwołał swój przyjazd Andrzej Sulitka, szef Sekretariatu Rady ds. Mniejszości Narodowych.

W nadzwyczajnym posiedzeniu komisji wzięli udział trzej przedstawiciele polskiej mniejszości, dwaj słowaccy i przewodniczący Ladislav Vrátný. Rozmawiali głównie o Dniu Mniejszości Narodowościowych, który odbędzie się 17 czerwca br., powiedział członek komisji, Roman Suchanek. – Zostaliśmy też poinformowani, że spotkanie z Andrzejem Sulitką powinno się odbyć 2 kwietnia. Rozmowy będą dotyczyły implementacji Charty.

Pogoda

CZWARTEK – Zachmurzenie umiarkowane, ale bez opadów. Temperatura w dzień 3-7 st., nocą od 0 do -4 st. C.

PIĄTEK – Pochmurno z przelotnymi opadami śniegu lub deszczu ze śniegiem. Temperatura w dzień 4-8 st., nocą od 1 do -3 st. C.

Wysoki poziom naszych recytatorów

TARNÓW (mro) – Na odbywających się równocześnie w dniach 16 – 17 bm. IX Międzynarodowym i XII Ogólnopolskim Konkursie Recytatorskim im. Władysława Broniewskiego w Tarnowie uczniowie z Zaolzia – Patrycja Sikora z PSP w Gnojniku i Marek Moroń z PSP w Karwinie uplasowali się w gronie najlepszych sześciu recytatorów.

W części międzynarodowej uczestniczyło ponad 30 uczniów z Węgier, Ukrainy, Litwy i RC – podał po powrocie opiekująca się zaolziańską grupą wicedyrektor PSP w Gnojniku, Renata Buława.

Podczas zmagani konkursowych uczniowie recytowali po dwa wiersze. Patrycja zaprezentowała Juliana Tuwima „Pif-paf” oraz Adama Mickiewicza „Mazura”, zaś Marek Moroń – Ludwika Jerzego Kerna „Dialog z pluskwą” oraz

Tadeusza Kubiaka „Wilka u dentysty”. Patrycję przygotowywała nauczycielka polskiego, Grażyna Sikora, Marka – polonistka Ewa Cielecka.

W oficjalnym komunikacie Konkursu mówi się, że uczniowie prezentowali wysoki poziom recytacji. Zwrócić należy uwagę na zdecydowaną poprawę uczniów z Ukrainy oraz bardzo czystą i na wysokim poziomie prezentację z Czech.

W czasie spotkania padł pomysł, by przyszłą edycję recytatorskich zmagani urządzić w Wilnie. Głównym organizatorem konkursu odbywającego się z pomocą władz miasta, Zakładów Azotowych i Karpackiej Spółki Gazowniczej był Zespół Szkół Sportowych im. Polskich Olimpijczyków.

OKD CHCE JASTRZĘBSKIEJ SPÓŁKI WĘGLOWEJ I WYDOBYWAĆ POLSKI WĘGIEL

OSTRAWA (mro) – Grupa NWR (New World Resources), właściciel spółki OKD, nadal deklaruje chęć wzięcia udziału w prywatyzacji Jastrzębskiej Spółki Węglowej (JSW) – potwierdził to „GL” Jiří Polák, rzecznik NWR. Tej sprawie

niezależnie od możliwości wydobycia złóż węgla od polskiej strony z pół wydobyczych byłej kopalni „Morcinek” w Kaczykach było poświęcone niedawne spotkanie w Warszawie. W rozmowach uczestniczyli Zdeněk Bakala i Michael Jasansky (NWR), przedstawiciel JSW, Daniel Ozoł, oraz gospodarz, wiceminister gospodarki RP, Paweł Pomyślny.

W czasie rozmów mówiono także o możliwości współpracy JSW i OKD, wydobywających węgiel

z tym samym zagłębiu, rozdzielonym jedynie administracyjnie granicą państwa. – Współpracę tę może ułatwić również przygotowywana umowa między-

państwa pomiędzy Polską a Republiką Czeską, która powinna umożliwić prowadzenie wydobycia również pod terytorium innego państwa – zaznaczył rzecznik. Taka umowa pomogłaby w rozwiązaniu kwestii wydobycia wysokiej jakości węgla kokującego z zamkniętej w 2000 roku kopalni „Morcinek”. Górniczy z kopalni ČSM wyczerpali węgiel na tym samym obszarze po stronie polskiej aż do polskiej granicy. Analizy potwierdzają, że wydobycie złóż od strony polskiej jest bardziej korzystne z

punktu widzenia eksploatacyjnego i ekonomicznego. Przedstawiciele obu przedsiębiorstw ustalili, że w najbliższym czasie spotkają się na placzyźnie specjalistycznej i stworzą wspólny zespół, który będzie poszukiwać najbardziej korzystnego

dla obu stron sposobu współpracy przy wydobyciu węgla w kopalni „Morcinek” i na innych obszarach. Jak ocenia Jerzy Markowski, polski specjalista branży górniczej, na polskiej stronie zasoby węgla kokującego skończą się za 12 lat.

Jednak aby górnicy OKD mogli zacząć prace przygotowawcze do wydobycia polskiego węgla, muszą przebiec się chodnikiem z polskiej kopalni na polską stronę i odwozić wyrobiska w rejonie zlikwidowanej kopalni „Morcinek”.

Złóża »Morcinka« kuszą

państwa pomiędzy Polską a Republiką Czeską, która powinna umożliwić prowadzenie wydobycia również pod terytorium innego państwa – zaznaczył rzecznik. Taka umowa pomogłaby w rozwiązaniu kwestii wydobycia wysokiej jakości węgla kokującego z zamkniętej w 2000 roku kopalni „Morcinek”. Górniczy z kopalni ČSM wyczerpali węgiel na tym samym obszarze po stronie polskiej aż do polskiej granicy. Analizy potwierdzają, że wydobycie złóż od strony polskiej jest bardziej korzystne z

Nad Wisłą

Polacy nie chcą zmian w ustawie antykorupcyjnej. W sprawie nowelizacji konstytucji, tak, aby chroniła ona życie od porzeczności społeczeństwa, podzieliło się dokładnie na pół. Wynika z sondażu GfK Polonia dla "Rzeczpospolitej". Prawie co drugi Polak (47 proc.) nie zgadza się na majstrówanie przy tzw. ustawie antykorupcyjnej. Na pytanie, czy przepisy regulujące przetrwanie ciąży powinny być zmienione, twierdzący odpowiedziało 38 proc.

Polaka naruszyła Konwencję Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, odmawiając usunięcia ciąży Alieji Tysiąc – uznał to wiceprezident Trybunału w Strasburgu. Chodzi o kobietę, której w wyniku donoszenia ciąży i urodzenia dziecka pogorszył się wózek. Trybunał uznał, że został naruszony art. 8 Konwencji, dotyczący poszanowania życia prywatnego. Zasadził na rzecz Alieji Tysiąc 35 tys. euro tytułem zadośćuczynienia moralnego i 14 tys. euro jako zwrot kosztów postępowania. Roman Giertych z LPR wyrok Trybunału w Strasburgu uważa za najbardziej skandaliczny w jego historii. – Mamu płacić odszkodowanie osobie, która chce morderstwo swoje dziecku, bo taki jest pogląd ideowy Rady Europy? – pyta Giertych. Zarząd główny LPR rozważa, czy zaskarżyć do Trybunału Konwencji Europejskiej ratyfikowanej przez Polskę Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Roman Giertych zastanawia się także nad postawieniem na posiedzeniu rządu wniosku o odstąpienie od tego aktu prawnego.

Pakiet Kluski – Rząd uznał za swój sukces projekty dwóch przedstawianych w posiedzeniu ustaw, z którymi sam się jeszcze nie zapoznał – pisał "Trybunał". Według dziennika, przedstawiciele są rozczarowani pakietem Kluski. Np. eksperci Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Mazowsza Krzysztof Szełk uważa, że pakiet to nie nowe. Większość propozycji jest w ustawie o działalności gospodarczej. Problem jednak w tym, że te przepisy nie funkcjonują – ocenia pani rzeczniczka. **Strach w kapitał Budryk w Of-nawotkach na Śląsku**. Podzielni: kawa poranna zmięta nie zjechała pod ziemię. Wiceszef górnicy nie dogadał się z zarządem w sprawie podwyżek, choć porozumienie było już na wyciągnięcie ręki. Podobno poszło o jedno zdanie. Władze kapitału zaproponowały najwyższą w polskim górnictwie, czyli o ponad 10 proc. w skali roku, podwyżkę, ale związkowcy nie podpisali umowy, bo w porozumieniu znalazło się zdanie, że będą to jedynie w tym roku dla nich pieniądze. A górnicy chcieliby jeszcze wypłat za tzw. zyski roczne.

Ponad 300 osób odejście z Polskiego Radia – porozumieniem stron, negocjacje związków zawodowych z zarządem dotyczących pozostałych ok. 60 osób jeszcze trwają – poinformował PR Tadeusz Freda-Humicki. Porozumienie zarząd Polskiego Radia chciał zwolnić 335 osób, jednak po negocjacjach ze związkowcami liczba ta spadła do 295. Na razie nie wiadomo, czy w miejsce osób, które porzuciły w radu po interwencji związkowców, zarząd wypłaci innych pracowników do zwolnienia, czy też lista zwolnionych się zmniejszy. Wśród kryteriów zwolnienia nie ma tzw. przydatności do zawodu. Prezes radia Jerzy Targalski wyjaśniał mediom, że jeśli ktoś nie odpowiadał na apel zarządu o autolustrację i nie szczył u niego zastrzeżenia z IP4, nie jest przydatny. Według "Rzeczpospolitej" wśród takich osób znalazł się m.in. dziennikarz Programu I Tadeusz Benik i Krzysztof Giesiowski.

Opis (mro)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Wystawie towarzyszyła muzyka w interesującym wykonaniu.

UNIwersytet ma nową galerię

Sztuka w temperaturze ciała

CIESZYN (em) – Filia Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie ma już teraz poszerzyć nową galerię, w której prezentowane będą prace studentów. We wtorek odbył się uroczysty wernisaż galerii o nazwie 38.6, nawiązującej do temperatury ciała człowieka. Znajdują się ona w długim korytarzu łączącym najstarszy budynek uniwersytetu z nową częścią.

W tym miejscu prezentowane były dotychczas prace studentów, ale nigdy nie uważaliśmy go za prawdziwą galerię – powiedziała na otwarciu wystawy dyrektorka Instytutu Sztuki Małgorzata Łuszczyk. – To, że udało się ją stworzyć, jest dowodem zachodzących zmian.

Powstało wyjątkowe miejsce, jakiego do tej pory na uczelni nie było. Prezentowane będą tu głównie prace studentów, ale nie tylko. – Mam nadzieję, że ta zmieniona przestrzeń

zmobilizuje nas do organizowania też większych przedsięwzięć – podkreśliła M. Łuszczyk. – Będziemy umieszczać dyplomy studentów, prezentować ciekawe wystawy, biennale sztuki, będą się tu odbywać większe wydarzenia. Teraz jest to odpowiednie miejsce. Dyrektorka Instytutu podziękowała inicjatorom i organizatorom przedsięwzięcia, przypomniała również, że w trakcie realizacji projektu można było liczyć na dobrą współpracę z administracją.

Choć nowa galeria ma z zasady prezentować twórczość studentów, na wernisażu – przekonnie – wystawiono prace młodszych pracowników naukowych Instytutu. Na otwarciu przybyło wiele osób, studentów i pracowników uniwersytetu, opiekawych nowego starego miejsca, z twórcami przekształconego i spełniającego od teraz inną, ważniejszą funkcję.

Otwarto skarbonek

HAWIERZÓW (wak) – Miejski Szpital z Polikliniką ukończył rozpoczęcie pod koniec ub. roku kwestie przeznaczenia na zakup pasteryzatora potrzebnego do przygotowywania i magazynowania mleka matek na oddziale położniczo-noworodkowym. Ogółem zabrano 6691 zł. Ofiarodawcy wrzucali pieniądze do skarbonek umieszczonych w hali placówki zdrowia, na magistracie, w Miejskim Ośrodku Kultury, w hipermarketach „Kaufland” oraz sklepie „Tuty-Orion”.

Jak poinformowała „El” Anna Tomczak, rzeczniczka szpitala, pasteryzator mleka otrzymał szpital w darze od oddziału młodzieży HC Hawierzów Panthers w czasie trwania kwesty, pieniądze anonimowych darczyńców

pokryją więc część kosztów aparatu wideo dla potrzeb centralnych sal operacyjnych.

Szkoła dla... wszystkich

ORŁOWA (wak) – Dla bezrobotnych, seniorów, matek na urlopie wychowawczym oraz wszystkich, którzy chcą podnieść kwalifikacje, przeznaczono kursy edukacyjne prowadzone w orłowskiej Akademii Handlowej w ramach projektu finansowanego przez UE, rząd i województwo. W regionie morawsko-śląskim szkół upoważnionych do prowadzenia kursów kształcenia ustawicznego jest osiem.

– Proponujemy kilkanaście kursów

Moim zdaniem

Sposób na emancypację

Gdyby do 1 kwietnia nie brakowało jeszcze trochę czasu, pomyślałabym, że to informacja z gatunku primaaprii: sowy żarłok. Mam na myśli wiadomość o tym, że na półkach księgarni pojawiła się w poniedziałek czterokilogramowa księga pt. „Minuty z Jifim Paroubkiem”. Pokażmy, że zawiera przede wszystkim fotografie, tekstu jest podobnie minimum. Większość fotografii powstała w czasie zagranicznych podróży byłego premiera, są jednak również zdjęcia z jego życia prywatnego – np. możemy „podziwiać” polityka w pasiastych kąpielówkach w basenie.

W prasie pojawiły się już zjadliwe komentarze na temat tego niespełna kanonicznego ewenementu. Komentarzy zastanawiają się, kto zafunduje sobie lub swym bliskim (może jako prezent – w myśl hasła: „Podaruj książkę”) czterokilogramowe tomisko z 2600 zdjęciami niespełna fotogenicznego faceta. Tym bardziej, że – jak mówią właściciele księgarni – za cenę trzech koron, za którą książka pierwotnie miała być sprzedawana (wg najnowszego informacja będzie o połowę tańsza) można kupić zagraniczne encyklopedie najwyższej jakości.

Mnie zainteresował inny aspekt tej sprawy. Mianowicie, spróbujmy sobie wyobrazić, że na figurowanie w podobnej publikacji zgłoszono nieznane osobistości wieku i sylwetki Paroubka, lecz płci żeńskiej. Będzie to więc wątpliwe, czy któraś pani byłaby skłonna propagować samą siebie w podobny sposób. Podkreślam, że nie mam na myśli młode, atrakcyjne dziewczyny typu modelek, lecz panie w wieku średnim lub starszym, o proporcjach odbiegających od ideału. Otóż właśnie. My kobiety możemy walczyć na wszystkie możliwe sposoby o równoprawność – wyniszczać projekty, zwracać uwagę na to, że sarabany mają, że w domu mamy o wiele więcej obowiązków. Tak czy owak wszystko rozbija się na jednym – same jemy, mamy, byśmy żyły, i to nawet ci brzyde, grubi i zaniechani, niechaj się przede wszystkim na podstawie wyglądu zewnętrznego.

Może jednak znajdzie się taka odważna kobieta, która – podobnie jak nasz pozabywany kompleksów ekspremier – uzna, że to dobry pomysł na książkę przed narodem na dwa tysiące sposobów, nie nie robiąc sobie komentarzy typu: – A kto jest ciekaw oglądać taką starą, grubą babę...? *chchupowosghoshosh*

Jak walczyć z hazardem?

CZ. CIESZYN (kar) – Kierownictwo ratusza przygotowało rozporządzenie, dzięki któremu powinno dojść do ograniczenia w centrum miasta liczby lokali z automatami do gry. Rada jednak odłożyła ten temat ze względu na złe doświadczenia innych miast i gmin, gdzie w tych lokalach tradycyjnych „jednorękiach bandytów” zastąpiły tzw. wideter-

minale. Pozwolenie na instalację tych właśnie urządzeń wydaje się finansów i władze gminy nie mogą regulować ich liczby. W dodatku datki z takich „kasyn” nie trafiają kas gminnych.

Jak mówi burmistrz Witold Włodarczyk, to jest bardzo niebezpieczne dla gmin. W kasynach maszynowych grać musi ułamek od automatów gotówkę. W wypadku wideterminala można korzystać z karty płatniczej lub kredytów. Czyli można grać do woli i zabrać całą rodzinę...

W RC powstało już nawet Biuro Rozrywania i Bezpieczeństwa Miast i Gmin Przeciwko Hazardowi, które udziela pomocy dotychczas automatów do gry i wideterminali. Zdaniem władz Cieszyna, jeśli ustawie uda się zostać przygotowane rozporządzenie pod obrady zarządu i rady miasta.

Na terenie Cz. Cieszyna jest 30 „kasyn” i 240 automatów B7.

Ciekawostki

Kanion zza szyby

Widok stamtąd zapiera dech i przeraża o zawrót głowy. We wtorek zostanie otwarta szklana platforma widokowa Skywalk nad Wielkim Kanionem Kolorado, uznana za cud inżynierii. Platforma ma kształt podkowy wystającej na ponad 20 metrów od krawędzi urwiska, które opada pionowo w dół na głębokość 1320 metrów. Znajduje się 143 km na zachód od Parku Narodowego Wielki Kanion, oddalonego od roku przez 4,1 mln turystów. Dla publiczności Skywalk zostanie otwarty w przyszłym tygodniu. Za 35 dolarów plus inne opłaty turyści będą mogli podziwiać otwierając się pod nimi przepaść Wielkiego Kanionu, oddzieleni od niej przezroczystą taflą szkła.

Inteligentny mundur?

Amerkańscy żołnierze niedługo mogą zostać ubrani w tak zwane inteligentne mundury. Najnowsze osiągnięcia w dziedzinie militarnych tekstyliów zaprezentowano podczas technologicznych targów Cebit w

Hanowerze. Mundur będzie monitorował zachowanie i stan zdrowia żołnierza podczas walki. Specjalne materiały potrafią zmierzyć tętno, oddych i temperaturę ciała, a nawet określić, jakie czynności wykonuje ubrany w nie człowiek. Jeden z przedstawionych na targach patentów to tak zwana biologiczna uprząż, czyli materiał zakładany na klatkę piersiową, drugi to wyposażona w zespół czujników wkładka do butów. Obie superkurtki nie tylko wychwytywać informacje o ciele żołnierza, ale mają też możliwość przesyłania ich do komputerów. Zdaniem nowozelandzkiego producenta nowych technologii interesują się już amerykańskie służby specjalne, ale niewykluczone, że nowoczesne materiały będzie można wykorzystywać w dziedzinie pokojowych, takich jak medycyna czy sport.

Trzy w jednym

Trzy pokolenia pewnej rumuńskiej rodziny wzięły ślub w tym samym dniu. Najpierw sakramentalne „tak” powiedzieli sobie 60-letni Georgego

Chinea i 58-letnia Elena, którzy żyli ze sobą od 40 lat. Później na ślubnym kobiercu w Targu Carboneu stanęli 40-letni Simona Chinea i Rita, którzy doczekali się siostrzicy. Podczas ostatniej ceremonii pobrali się 21-letni Laurentiu Chinea i jego 20-letnia narzeczona Mariana. Nowożeńcy przyznali, że wcześniej nie mieli czasu na legalizację swoich związków, chociaż wpływ na ich decyzję miały również nowe przepisy, zgodnie z którymi każda młoda para otrzymuje od państwa 200 euro.

Pasą się bez paszportu

Funkcjonariusze Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej w Bogatyni (Woj. dolnośląskie) od kilku dni mają duży problem z niewielkim stadem krów z Czech, które kilka razy dziennie przekracza nielegalnie granicę polsko-czeską w okolicach Kłodzka, by paść się po polskiej stronie. – Łaciata z Czech ewidentnie wolą polską trawę niż czeską i nie sobie nie robią z tego, że dopuszczają się przestępstwa i sprawiają wiele kłopotów – powiedział rzeczniczka prasowa Oddziału,

Joanna Woźniak. Razem zabrała ich, że choć zdarzenie wyglądało na zabawne, jednak nie do śmiechu jest mieszkanki przygranicznego Kłodzka, którego pastwisko oddają ciekawe krowy. – Krowy oddają się już nieco z funkcjonariuszami zielonych mundurów od prawicy i ich uprzedni w popłochu wrzuciły się, ale za jakiś czas są już z powrotem – mówiła Woźniak. Dzięki służby cześci obywateli zajął się szcietelami niesfornego stada krowy.

„Jubileuszowe” skrzynki
Sympatyczny robot R2-D2 z filmu „Gwiezdne wojny” pojawił się na ulicach wielu amerykańskich miast jako... skrzynka pocztowa. Bohater filmów George’a Lucasa zainspirował futurystyczne modele skrzynek pocztowych, które pojawiły się w 300 miastach USA w ramach obchodów 30. rocznicy powstania „Gwiezdnych Wojen”. Odniesienie do „Gwiezdnych Wojen” miały również skrzynki, które miały być początkiem również wydanie specjalnej serii znaczków, które miały się w sprzedaży jeszcze w marcu.

O SUKCESIE TŁUMACZA DECYDUJĄ FAKTYCZNE UMIEJĘTNOŚCI

Słownik jako narzędzie pracy

Niejedna osoba znająca dobrze język polski zastanawia się, jak wykorzystać swe umiejętności tak, by przelożyły się na zarobek. Jedną z możliwości jest praca tłumacza. Kto obawiałby się, że do pracy tej potrzebne jest wykształcenie filologiczne lub egzamin państwowy z języka, może być spokojny. Ważne, by sam umiał odczytać, czy jego umiejętności językowe są naprawdę na odpowiednim poziomie, a urzędy nie będą stawiały mu przeszkód. Kartę przedsiębiorcy (zwinotenski list) tłumaczenia ustne i pisemne może uzyskać każdy, kto spełnia podstawowe wymagania, potrzebne do prowadzenia jakiegokolwiek działalności gospodarczej. Działalność tłumacza należy bowiem do tzw. „profesji wolnych”, nie obwarowanych wymogami dotyczącymi wykształcenia czy praktyki zawodowej.

O ile załatwienie formalności jest sprawą prostą, znacznie trudniejszą jest pozyskanie klientów. Kto nie ma w zanadrzu potencjalnego odbiorcy, który regularnie korzystałby z jego usług, ma dwie możliwości – albo zdać się na siebie i poprzez promocję starać się dotrzeć do klientów, albo też zgłosić się z ofertą współpracy do którejś z agencji zajmujących się tłumaczeniami, których np. tylko w Ostrawie jest kilka. Agencje te ciągle poszerzają swą sieć o nowych współpracowników, ponieważ umożliwiają im to przyjmowanie od klientów zlecenia na tłumaczenia z różnych dziedzin, często bardzo obszerne, i to w krótkich, nieraz karbowolnych terminach. Tłumacz musi jednak liczyć się z tym, że duża część ceny, którą klient zapłaci, pochłonie marża agencji, w efekcie czego praca niekoniecznie przyniesie mu takie dochody, jakich się spodziewał. Z drugiej strony prawdopodobnie szybciej i częściej uzyska zlecenia niż w wypadku, że będzie pracował na własną rękę. Zwalczając, gdy chodzi o początkującego tłumacza.

Pokaż, co umiesz

Tłumacz, który postanowi spróbować swoich sił w agencji, zostanie przez nią poddany testowi wstępnemu, polegającemu na tłumaczeniu różnych krótkich tekstów z różnych dziedzin – techniki, ekonomii, prawa, medycyny. Kandydat wybierze tylko te z nich, które ze względu na wymaganą znajomość terminologii jest zdolny przetłumaczyć. Tym samym agencja będzie wiedziała, jakie teksty może mu w przyszłości zlecić do wykonania.

Testy idą do korektury do rdzenno-mowy – tłumaczy proces sprawdzania nowego współpracownika dyktator ostrawskiej filii agencji „Aspen”. **Kateřina Ermisová**. – Również pierwsze zlecenia wykonywane przez nowego tłumacza są w ten sposób sprawdzane. Ermisová mówi, że zdarza się czasem, iż osoby chętne do

współpracy nie przejdą przez sito testu wstępnego. Dla „Aspeny” pracuje około setki osób tłumaczących z i na język polski. Tłumaczenia to najczęściej teksty zamawiane przez duże firmy z zakresu techniki, ekonomii, prawa, korespondencji handlowej, ale też medycyny i innych dziedzin. Czasem trafiają się również teksty bardziej ogólne, gdy np. samorządy gminne chcą przetłumaczyć informacje na temat swych miejscowości, z reguły chodzi jednak o teksty w mniejszym lub większym stopniu fachowe.

Również właściciel mniejszej ostrawskiej agencji, **Jan Pietras**, mówi, że pierwsze zlecenia wykonywane przez nowych współpracowników korygują sprawdził tłumacze. Dla niego stabilnie pracuje pięć osób zajmujących się tłumaczeniami ustnymi i pisemnymi z i na język polski. Pietras uważa, że atutem tłumacza jest zarówno konkretna specjalizacja, jak i samo wykształcenie językowe. Do tłumaczeń na język polski nadają się bardziej osoby pochodzące z Polski, znające jednak język czeski, do odwrotnych – ludzie narodowości czeskiej, którzy nauczyli się polskiego. Na oba języki mogą tłumaczyć m.in. absolwenci polskich szkół z naszego terenu.

Kto ma już za sobą doświadczenia na polu tłumaczeń, może ubiegać się o pracę tłumacza przysięgłego, pracującego dla potrzeb sądu. Podanie należy skierować do prezesa sądu województwa, który, o ile w ogóle jest mu osoba taka potrzebna, zadecyduje, czy mianuje kandydata tłumaczem przysięgłym, czy też nie. W kompetencji prezesa leży, w jaki sposób sprawdzić umiejętności tłumacza, czy w formie egzaminu, rozmowy kwalifikacyjnej, czy też podejmie decyzję na podstawie załączonych do podania kopii dyplomów i innych dokumentów wypowiadających o wykształceniu i praktyce tłumacza. W każdym razie również w wypadku tłumaczy przysięgłych nie ma rygorystycznie określonych wymogów dotyczących wykształcenia, decyduje faktyczna znajomość języka.

Brakuje słowników

Choć język polski na naszym terenie jest powszechnie znany, to tłumaczenie specjalistycznych tekstów może być trudnym orzechem do zgryzienia nawet dla osób, które język ten mają opanowany na bardzo dobrym poziomie. Tłumaczka z Orlowej, która prócz języka polskiego tłumaczy również na język niemiecki, zaskoczyła nas stwierdzeniem, że często łatwiej przychodzi jej robić tłumaczenie na niemiecki, niż polski. Powód jest prozaiczny – podczas gdy nieludno znaleźć na półkach księgarskich nawet bardzo wąsko ujętą słownikową listę języków światowych, takich jak angielski, niemiecki czy hiszpański, podobnych

FOT. MAREK SANTIARIUS

słowników języka polskiego nie sposób znaleźć. Jako przykład podaje, że tłumaczka na niemiecki teksty z zakresu żywienia czy koni, miała do dyspozycji specjalne słowniki poświęcone terminologii z tych dziedzin, o czym w wypadku polskiego nie można nawet marzyć. Pomoc można oczywiście znaleźć w Internecie, lecz i tam większe możliwości, np. specjalne „chaty” dla tłumaczy, są skierowane na główne języki światowe.

Okręg czy województwo?

Aleksandra Sedunková, tłumaczka przysięgła języka polskiego wywodząca się z Zaolzia, a mieszkająca obecnie w Hradcu Králové, dostrzegła inny problem związany z pracą tłumacza. – Nie ma jednolitego systemu, warto by ujednolicić używaną terminologię – uważa. – Na przykład czeski „kraj” bywa tłumaczony jako okręg lub województwo, a w polskiej encyklopedii przeczytałam tymczasem, że Republika Czeska dzieli się na kraje.

A. Sedunková jest członkiem Izby Tłumaczy Przysięgłych RC i z jej ramienia od kilku lat organizuje seminaria połączone z warsztatami, przeznaczone dla tłumaczy języka polskiego. Właśnie ich celem jest zapoznanie tłumaczy z terminologią z różnych dziedzin prawa. W Pradze odbyły się w ubiegłych latach dwa takie seminaria, w br. jesienią zamierza zorganizować seminarium w Ostrawie, które poświęcone będzie prawu karnemu. – Uzgódniona na podobnych seminariach terminologia nie jest jednak obowiązkowa dla wszystkich – zaznacza. – Izba nie jest instytucją państwową, podobną np. do Instytutu Języka Czeskiego, której stanowisko musieliby wszyscy respektować.

Jej zdaniem, trudno określić, kto miałby być autorytetem rozstrzygającym, w jaki sposób należy prawidłowo tłumaczyć różne pojęcia, zwłaszcza z dziedziny prawa, administracji itp.

Problemy te nie są zresztą obecne ani nam w redakcji, ani też przedstawicielom naszej mniejszości w gminach, którzy w związku z wprowadzaniem podwójnego nazewnictwa często głąbią się nad odpowiednim przetłumaczeniem pojęć, które w polskiej rzeczywistości nie zawsze mają swe odpowiedniki. **DANUTA CHLUP**

ZAOLZIAŃSCY ARTYŚCI PLASTYCY PO 1991 ROKU

Tu działo się wiele

W Kalendarzu Śląskim 2007 znalazł się artykuł **Bronisława Firli** pt. „Curriculum centryfugi czyli przebieg zawirowań”. Nie mam zamiaru wgłębiać się ogólnie w treść artykułu, chcę się natomiast wypowiedzieć do końcowych zdań w artykule. Odnosi się z nich wrażenie, jakoby po niedużej próbie stworzenia w 1991 r. autonomicznej wersji SLA w ramach PZKO nic już nie było dzieła oprócz tego, że przed pięćmioma laty powstało Towarzystwo Fotograficzne i później Polskie Stowarzyszenie Artystów Plastyków w RC. Ponieważ w latach 90. byłam blisko wydarzeń, jakie miały miejsce we wszystkich strukturach PZKO, chcę to zbyt powierzchowne potraktowanie ostatnich ponad 10 lat działalności SLA dopełnić.

Po usamodzielnieniu się w 1990 r. Pionu Literackiego i odstąpieniu dotychczasowego prezesa Pionu Plastyków w 1991 r. nowym prezesem SLA został wybrany **Oskar Pawlas**. SLA istniało nadal i aż do 1997 r. było organizacyjno-ekonomicznie obsługiwane przez Biuro ZG. Z archiwalnych zapisów wynika, że praktycznie do marca 1995 r. Sekcja Literacko-Artystyczna funkcjonowała w składzie: literaci, plastycy, twórcy ludowi. W aktywności przeważali plastycy. W 1992 r. zorganizowano Międzynarodowy Plenar Malarski w Milikowie, tam również w październiku 1993 r. Plenar Twórców Ludowych. W maju tegoż roku w Cz. Cieszyńcu – aukcję obrazów na rzecz budowy Polskiego Gimnazjum. Także w maju nasi artyści zaprezentowali się w Chelmży k. Torunia. W październiku zorganizowano Jesienne Seminarium w Milikowie z udziałem gości – znanych literatów z Opola, którego kulminacją było ogłoszenie wyników Konkursu Jednego Wiersza. Wtedy jeszcze przygotowywano na następny rok spotkania literackie, konkurs itp. W 1994 r. był zrealizowany konkurs poetycki dla młodzieży szkolnej pod patronatem m.in. ZG i „Zwrotu”. Na przełomie lipca i sierpnia odbył się w Gutach Międzynarodowy Plenar Malarski, którego organizatorem była Sekcja Plastykarna. W lutym 1995 r. otwarto w Karwinie wystawę obrazów Oskara Pawlasa, w marcu wychodził tomik poetycko-prozatorski „Pojeźdźnia” jako owoc Konkursu Jednego Wiersza z lat 1988 – 1993 organizowanych właśnie przez SLA. Pod redakcją **Wilhelma Przeczka** wydał go ZG. Ogłoszono również wyniki konkursu literackiego na sztukę teatralną. W gmachu ambasady RP w Pradze jest eksponowana wystawa obrazów Oskara Pawlasa...

W tym samym roku SLA (stale jeszcze pod pierwotną nazwą) nawiązuje bliskie kontakty z Muzeum w Bielsku-Białej, gdzie zostaje zorganizowana duża wystawa „Polscy Artysci na Zaolziu 1945 – 1995” oraz wydany katalog wszystkich zaolziańskich artystów plastyków tego okresu. Jest to w tym czasie jedno z największych wydarzeń kulturalnych Zaolzia. Wprawdzie główny wysiłek organizatorski i finansowy spoczywał po stronie kierownictwa Muzeum, jednak znaczący był również wkład członków Pionu Plastykarnego (szczególnie Oskara i Lidii Pawlasów) oraz Biura ZG. Cała ekspozycja była w czerwcu tegoż roku instalowana w Domu Polonii w Krakowie, a we wrześniu w Instytucie Polskim w Pradze. Organizowano także indywidualne wystawy malarskie członków – w grudniu w Cz. Cieszyńcu w Klubie PZKO miał swoją wystawę **Rudolf Kobiela**. W 1996 roku wystawa zaolziańskich plastyków powędrowała do Ostrawy (Teatr J. Myrona), a następnie zawieziono ją do Bratysławy. Natomiast w gmachu Ambasady RP w Pradze wystawiali swoje prace **Franciszek Świder**, a po nim **Tadeusz Wratny**. Współpraca z Muzeum w Bielsku-Białej zaowocowała

tworzeniem w osobnej Sali Zamku Sułkowskich (siedziba Muzeum) stałej ekspozycji zaolziańskich artystów plastyków. O ile mi wiadomo, większość skorzystała z okazji i przekazała Muzeum nieodpłatnie swoje eksponaty. W kwietniu 1996 r. ekspozycja „Polscy Artysci na Zaolziu 1945 – 1995” powróciła z dalekich wędrówek i została zainstalowana w karwińskim Domu Kultury. W tym czasie członkowie Sekcji Plastykarny przy ZG zorganizowali aukcję swoich obrazów w celu zgromadzenia funduszy na wydanie katalogu założyciela SLA, **Gustawa Fierli**, w 100. rocznicę jego urodzin. Z tej też okazji w prywatnej galerii Magal zainstalowano wystawę jego obrazów. Indywidualną wystawę miała w Orlowej również inna członkini SLA, **Alicja Bartulec**. We wrześniu 1996 r. Pion Plastykarny zorganizował Międzynarodowy Plenar Malarski w Łomnej Górnej. Nie było to łatwe, bowiem środki finansowe na ten cel z Ministerstwa Kultury były bardzo skromne i jedynie determinacja państwa Pawlasów, szczególnie pani Lidii, w przekonaniu sponsorów spowodowała, że Plenar mógł się odbyć. W październiku otwarto w Bibliotece Regionalnej w Karwinie Frysztańską wystawę dzieł F. Świdra z okazji jego 85. urodzin. Poza tym w Magalu **Władysława Cmiela** eksponowano dwie wystawy malarskie (w tym jedną dziecięcą) z Torunia. W 1997 r. Pion Plastykarny przyjmuje nazwę Stowarzyszenie Artystów Plastyków. Przewodniczącym jest O. Pawlas. Stowarzyszenie konstituowało się 24. 4. 1997 r. w liczbie 21 członków. Przedtem, w lutym M. Milerska przedstawiła swoje prace w Bibliotece Regionalnej w Karwinie, indywidualne wystawy w 1997 r. mieli też O. Pawlas w Muzeum w Bielsku-Białej i T. Wratny „Barwy Śląska” w Bibliotece Regionalnej.

Plenery w Łomnej Górnej kontynuowano jeszcze w latach 1998, 2000, 2002. Poza tym w latach 1999 – 2003 swoje wystawy indywidualne w Konsulacie RP w Ostrawie eksponowało 16 członków SAP, niektórzy nawet kilkakrotnie.

Gimnazjum w Cieskim Cieszyńcu na rys. Oskara Pawlasa.

To skrócone wyczerpujące aktywności SAP w ciągu ostatnich lat, a przedtem Pionu Plastykarnego SLA wystarczy chyba, by się zorientować, że również za inne prezysury, niż ta do 1991 r., działały w środowisku artystów plastyków rzeczy duże, których nie powinno się tak lekko pomijać. Z szacunku dla dokonani wszystkich artystów, którzy w tych latach działali, a szczególnie z szacunku i podziwu dla ofiarności Oskara i Lidii Pawlasów, uważałem za stosowne artykuł B. Firli dopełnić, gdyż z jego wypowiedzi w Kalendarzu Śląskim 2007 odniosłem wrażenie, że przez ponad 10 lat w środowisku artystów plastyków działających przy ZG PZKO nic się nie działo.

JERZY CZAP

Marionetki

Marynce zrobiło się trochę słabo. Usiadła w kuchni na krześle, spojrzała za okno i tak słabo jej się zrobiło, że bliska była zemdleń. Siedziała na tym krześle i siedziała, i nic nie robiła. Nawet brwią nie poruszyła. Tak siedziała bez ruchu i jakiegokolwiek znaku życia. Za chwilę obok niej przeszedł Mąż. Przeszedł i dopiero za drzwiami zauważył coś dziwnego.

„Ona się nie rusza!” – wyskoczyło z niego. Serce mu mocniej zabiło, słabo mu się zrobiło. Również słabo jej Marynce. A może jeszcze słabiej. „Jo je wdo wie!” – przeleciało mu przez myśl. Po cichu więc zajął do kuchni. Rzeczywiście, Marynka wcale się nie ruszała. „Nie rusza się, ale wygląda, jakby była żywa” – pomyślał i przyjrzał jej się dokładniej.

Przypominał sobie, jak należy udzielać pierwszej pomocy i wcale sobie przypomnieć nie mógł. „Kieła razy to ostrzegał przyciskać na ty pierś? A kieła razy fukać?” – zastanawiał się gorączkowo. „Ale jeśli umi żyć, to isto nie trzeba przyciskać o fukać?” Zrobił więc krok w jej stronę, żeby przekonać się, czy żyje, czy też nie. Wyglądała na żywą. Nawet okiem nie mrugnęła, powieka jej nie zadrżała. Więc chyba nie żyje.

Nagle w kuchni pojawił się kot. Powoli gotował się do skoku na kolana Marynki. Mąż Marynki został stać jak wryty. Z jednej strony teraz okazało się, czy żywa, czy też nie. Ale jeśli nie żywa, to jak kot wskoczy, to może i świętokradztwo albo co? Kot już się do skoku przygotował.

Wystartował. Skoczył na Marynkę. A ta nic. Tylko ręką jej opadła.

„Mój ty Boże, nie żyje” – pomyślał Mąż i podszedł do telefonu, by kogoś zawiadomić. Za bardzo to nie wiedział kogo. Stał więc chwilę przy telefonie i się zastanawiał: „Albo te słobze pogrzebowym, a można doktora?” Za chwilę jednak już był pewien: „Prezesowom. Ona dycki wyi, co trzeba zrobić”. I już sięgał po słuchawkę, kiedy zza niego odezwał się: „Kaj dzwoniśz tak po rano?”

„Do Prezesowej” – odpowiedział pytany, kiedy to sobie właśnie uświadomił, że rozmawia z trupem! „Marynko, dyć ty nie żyjesz!”

„Żyj!”

„Ale dyć żeś się wubec nie ruszała”

„To mnie pumału szlag trefił, jak żech tym śniyg za oknym uwidziała. I troche mi trwało, zanim żech się z tego przebrała”.

sikorova@glosludu.cz

FELIETON HALINY SIKORY

Słabość

Mokre kłopoty Głosika

Dzisiejszy dzień w redakcji i szufladzie Ludmiłki i Głosika nie wyglądał wcale różowo. Co jakiś czas szuflada podskakiwała i odzywało się z niej ogromne „Apsik!”. To nie kichała redakcyjna szuflada, tylko biedny Głosik, który od rana leżał w łóżeczku i chorował. Zakichany, zakatarzony odchorowywał wczorajsze Tępienie Marzanny.

Marzannę udało się im zrobić wspaniałą. Dużą i kolorową! Głosik to nawet się jej trochę przestraszył, jak zobaczył ją w całej swojej okazałości. Taka to była Marzanna!

Zaraz rano poszli więc przyjaciele nad rzekę razem z Marzanną. Śpiewali po drodze różne wiosenne piosenki. Głosik to zaśpiewał również „Zima, mróz, zima, mróz”. Cała ekipa okrzyknęła go, że trzeba wiosenne piosenki śpiewać, żeby ta wiosna już tak naprawdę z nami została. Ale Głosik im powiedział, że żegnają się zimą, więc zimowa piosenka jest jak najbardziej na miejscu.

Kiedy doszli do rzeki, wszyscy przypomnieli Głosikowi, że ma stać daleko od brzegu, by przypadkiem, tak jak w zeszłym roku, nie wylądował w rzece. Głosik wyjątkowo ich posłuchał. Złapał Marzannę za najdłuższą wstęgę i odsunął się znacznie od

brzegu, by przypadkiem znowu nie wylądować w wodzie. I kiedy przyjaciele zamachnęli się, by wyrzucić Marzannę do rzeki, Głosik zapatrzył się na traktor przejeżdżający po szosie i zapomniał puścić z ręki wstęgę, za którą trzymał Marzannę. I biedny pofrunął w powietrze razem z nią, i razem z nią wpadł do rzeki. Całe szczęście przyjaciele go zauważyli.

– Głosik za burtą! – krzyczał Tymek.

– Ratujcie Głosika! – poganiała chłopaków Ludmiłka.

Na szczęście, chłopakom udało się dosyć szybko wyciągnąć go z wody. Nie utopił się tak, jak Marzanna. Ale niestety musi wczorajszą eskapadę odchorować. Jak w zeszłym roku.

– Wody wcale mogłoby nie być! – zawołał do Ludmiłki zaraz po tym, jak cztery razy kichnął.

– Majaczysz, Głosiku. Woda musi być. Bez niej nie ma życia. Ale trzeba umieć z niej korzystać – odpowiedziała mu Ludmiłka i zaraz zaczęła opowiadać o tym, jak to woda jest niezbędna do życia. I miała rację. Właśnie dlatego dzisiaj przypada Międzynarodowy Dzień Wody. Poczujcie trochę o niej! I zastanówcie się, jak i dlaczego trzeba ją szanować.

KROPKA

Kłótnia rzek

Jaki powód rzeki miały,
Że się nagle posprzeczały
I tak długo trwały w gniewie,
Tęgo nikt naprawdę nie wie.
Ponoć pierwsza rzeka Warta,
Że jest Noteć nic nie warta.
Warcie na to rzeka Odra,
Że jest gupia i niedobra.
Wtedy padły słowa Wierzy:
Sama też nie jesteś lepsza!
Wierza znowu skarciła Raba:
Oby cię wypła żaba!
Na to się odezwie Nida:
Tobie samej też się przyda!
Biebrza na to rzecze grzecznie:
Mówisz, rzeko, niedorzecznie.
Jak nie skoczy San na Biebrzę:
Sama wciąż u Norwi żebrze,
A dla innych – niełaskawa!
San, a głupi! – rzeka Skawa.
I tak trwały kłótnie długie
Sanu z Sołą, Wierza z Bugiem,
Ledwie coś tam powie która,
A już Nysa, a już Bzura,
A już Odra czy Barycza
Wszystkie wady jej wylicza.
To się tak sprykrykło Wiśle,
Że im rzeka po namyśle:
Drogie rzeki, biorąc ściśle,
Waszych słów naprawdę szkoda,
Przecież to jest wszystko woda.
Jednakowy los nas czeka,
W morze wpadnie każda rzeka.
Gdy tak rzeka mądra Wisła,
Cała zwada zaraz prysła.

Jan Brzechwa

Rubrykę przygotowała:

HALINA SIKORA

Woda to inaczej tlenek wodoru, czyli związek chemiczny o wzorze H₂O. Najczęściej występuje w stanie ciekłym. W stanie gazowym woda to para wodna, a w stałym stanie skupienia to lód. Woda jest na Ziemi bardzo rozpowszechniona. W przyrodzie większość wody jest słona. To około 97,38%. Woda występuje głównie w oceanach, które pokrywają 70,8% jej powierzchni, ale także w rzekach, jeziorach i w postaci stałej w lodowcach. Część wody znajduje się pod powierzchnią ziemi lub w atmosferze (chmury, para wodna). Woda występująca w przyrodzie, czyli woda z którą się codziennie spotykamy, jest roztworem soli i gazów. Najwięcej soli mineralnych zawiera woda morska i wody mineralne; najmniej woda z opadów atmosferycznych. Woda stanowi średnio 60% masy dorosłego człowieka, w przypadku noworodka jest jej około 15% więcej. Woda jest jednym z żywiołów. W kulturze europejskiej są cztery, oprócz wody jeszcze ogień, powietrze i ziemia. Natomiast w tradycji chińskiej występuje pięć żywiołów – ogień, metal, drewno, ziemia i oczywiście woda.

Woda opadowa – woda, która spada na powierzchnię Ziemi w postaci opadów atmosferycznych, czyli naprządk deszczu, śniegu albo gradu. Jej skład zależy od czystości powietrza, które napotyka podczas opadania.

Woda morska – występuje w morzach i oceanach. Są w niej rozpuszczone tysiące związków chemicznych i prawie wszystkie pierwiastki chemiczne obecne na kuli ziemskiej. Woda morska stanowi ponad 97% wody obecnej w formie ciekłej na powierzchni ziemi.

Woda słodka – zawiera stosunkowo niewielkie ilości soli. Całość wody słodkiej na kuli ziemskiej pochodzi z procesów parowania i skraplania. Człowiek może pić tylko wodę słodką.

Woda kolońska (Eau de Cologne) – to alkoholowy roztwór substancji z płatków kwiatowych. Zyskał światową sławę jako woda toaletowa. Jej nazwa wzięła się od Kolonii, miasta w którym w XVIII wieku została wyprodukowana po raz pierwszy. O bezkonkurencyjności oryginalnego świeżego zapachu Eau de Cologne przekonani byli m.in. Wolter, Goethe, Balzac, ale także Marlene Dietrich oraz księżna Diana.

Woda gazowana (woda sodowa) – to woda sztucznie nasyczona dwutlenkiem węgla. Została stworzona po raz pierwszy około połowy XVIII wieku przez chemików, którzy przepuszczali przez wodę dwutlenek węgla otrzymywany z sodu i kwasu. Stąd przyjęła się nazwa „woda sodowa” dla określenia napoju z bąbelkami. Nie ma jednak nic wspólnego z obecnością w nim sodu.

Woda

Głosikowa korespondencja

»Brzydkie Kaczątka« w Lesznej Dolnej

2 marca sala miejscowego Domu PZKO w Lesznej Dolnej zapelniała się po brzegi. To dzieci i panie miejscowego przedszkola zaprosiły babcie i dziadków na obchody ich święta. Na wstępie wszystkich 28 przedszkolaków przedstawiło bajkę muzyczną H.Ch.Andersena „Brzydkie kaczątka”. Przedstawienie – balet było utrzymywane przez dzieci w tajemnicy do ostatniego momentu i było wielką i miłą niespodzianką. Na scenie przedstawiającej jezioro pokazały się w siedmiu mini odsłonach kaczuszki, labędzie, trzmiel, dzieci i oczywiście Brzydkie Kaczątka. Wszystko to pięknie odtężone, bez jednego słowa podmalowane było pięknymi utworami Franza Schuberta, Ludwiga van Bethovena, Mikolaja Rymskiego-Korsakowa, Camille Saint-Saens, Antoniego Dworzaka i Fryderyka Chopina. Raz po raz sala nagradzała małych tancerzy oklaskami. Po końcowym tańcu labędzi i kaczuszek dzieci złożyły babciom i dziadkom piękne życzenia z okazji ich święta i wręczyły im własnoręcznie namalowane obrazki. Ku zaskoczeniu wszystkich zaśpiewały też piosenkę w języku angielskim. Po krótkiej przerwie na posiłek i szybkim przebraniu się rozpoczęła się druga część popołudnia – bardzo przez wszystkich oczekiwany balik maskowy. Wszystkie dzieci przedstawiły swoje maski. Otrzymały w zamian piękne kotyliny. Nie zabrakło oczywiście poloneza, do którego dzieci zaprosiły swoje babcie i dziadków. W pięknie balowo ustrójonej sali przedszkolaki bawiły się wśmiesznie wspólnie z dorosłymi. Duże brawa należą się wszystkim, którzy

przygotowali tę piękną imprezę – paniom nauczycielkom i rodzicom przedszkola. W lesznieńskim Domu PZKO czuli się wszyscy – dzieci, ich rodzice i dziadkowie, jak w swoim własnym.

Dziadek Tadek

Rozwiązanie konkursu

Szanowni czytelnicy, dziękujemy bardzo za przesłane rozwiązania bajkowych zagadek. Nagrodę wylosowały Weronika Schönwald z Suchoj Górnjej oraz Elżbieta Szymczek z Nydku. Zapraszamy do odebrania nagród w redakcji.

NASZ ADRES: Redakcja Głosu Ludu, Komenského 4, 737 01 Český Tešín. Piszcie do nas podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Korespondencję przysyłać można także pod e-mail: sikorova@glosludu.cz, a w załączniku dopisać Głosik.

TU KIEDYŚ UCZONO POLSKIE DZIECI

Szumbark III

Po wyzwoleniu w 1945 roku w wielu miejscowościach Zaozla nie zezwolono na otwarcie polskich szkół. Szumbark pod tym względem nie stanowił wyjątku. Polski nauczyciel **Adolf Folwarczny** uzyskał z wielkimi trudnościami zezwolenie na obecność przy spisach. Do akcji tej bowiem nie wzywano żadnego Polaka. Do polskiej szkoły wpisało się 27 uczniów. Na tej podstawie Powiatowa Rada Narodowa w Cz. Cieszyźnie powołała na stanowisko kierownika szkoły **Władysława Hliśnikowskiego**, który po przybyciu na miejsce dowiedział się w Miejscowej Radzie Narodowej, że szkoła nie zostanie otwarta z powodu małej liczby dzieci. Polscy uczniowie byli więc zmuszeni uczęszczać do szkół w okolicznych wioskach, gdzie z trudem udało się zorganizować polskie szkoły. Stan ten trwał do 1948 r.

Wtedy inicjatywę interwencji na urzędach, pisanie pism i listów do władz wzięło na siebie nowo powstałe Miej-

scowe Koło PZKO, a przede wszystkim jego sekretarz, dr **Józef Pracek**, oraz prezes, **Karol Cichy**. Wpisało się ponownie 27 dzieci.

Otwarcie szkoły nastąpiło 15 września 1948 r. w domu prywatnym państwa **Buchwaldków**, usytuowanego zaraz naprzeciwko budynku z 1912 r., w którym do 1939 r. mieściła się polska szkoła, lecz po wyzwoleniu została służyć potrzebom czeskiego szkolnictwa. Dom Buchwaldków zaadaptowano na cele szkolnictwa przede wszystkim miejscowi pezetkaowcy. Wewnątrz mieściła się klasa i kancelaria.

W szkole, która była filialną szkołą błędowickiej, uczył **Wiktor Buda** z Olbrachcic. W 1950 r. została zmodyfikowana. Posadę kierownika objęła **Anna Folwarczna**. W tym samym roku polska szkoła przeprowadziła do już nie istniejącego budynku byłego gospody Rosnera. Natomiast dom Buchwaldków zamieszkuje obecnie krewni pierwotnych właścicieli.

CZESLAW GAMBU

W tym domu mieściła się w latach 1948 - 1950 polska szkoła na Szumbarku.

150 pieśni

ZBIÓR PIEŚNI JEDNOGŁOSOWYCH DLA MŁODZIEŻY ZEBRAŁ JERZY SANEK

Wojenko, wojenko

Marcia.

1. Wo - jen - ko, wo - jen - ko, có - żeś ty pa - ni? Że za cie - bie gi - ną, że cie - bie gi - ną Chłop - cy ma - lo - wa - li.

2. Chłopcy malowani, sami wybierani, Wojenko, wojenko, cóż ty za pani?

3. Na wojence ładnie, kto Boga uprosi, Żołnierze strzelają, Pan Bóg kule nosi.

4. Wojenko, wojenko, wojenko szalopa, Kogóż ty pokochasz, jeśli nie leguna?

5. Jeśli nie leguna, jeśli nie piechura, Bo za tobą idzie rełutonów chmura.

6. Jeśli nie piechura, jeśli nie ułana, Wojenko, wojenko, nasza ukochana.

7. Wojenko, wojenko, szanuj swych rycerzy, Kto ciebie pokocha, wkrótce w grobie leży.

8. W zimnym grobie leży, zdala od rodziny, A po nim został, cichy płacz dziewczyny.

NAJWAŻ

Kiedy pr...
mienia...
polubie...
ze herbata lu...
właśnie urwał...
fisz skoncentr...
telewizyjnym...
tylko PMS.
To trzy gro...
angielskiego o...
po polsku okr...
przedmiesiając...
ponad połowę...
pomiedzy 30...
przez wielu...
zdolnosc okre...
tymczasem ze...
monalnych w...
zadmierny po...
sny niedobor...
go rodzaju...
efektu wyw...
oległości...
jakie następu...
wiedem do zatr...
z kolei zabur...
ma do macy...
przedmiesiając...
w drugiej faz...
dni przed kol...
wie zawsze z

lotka

Modelka Naomi Campbell będzie musiała myć podłogi – taki jest wyrok sądu. Trudno wyobrazić sobie słynną modelkę Naomi Campbell myjącą podłogę. Sąd w Nowym Jorku uznał jednak, że taka kara jest adekwatna do wykroczenia, którego dopuściła się gwiazdka w zeszłym roku. Naomi rzuciła w sprzątaczkę Anę Scolavino swoim telefonem komórkowym w kryształowej obudowie, wskutek czego kobieta musiała mieć zsztywną głowę. Sąd nakazał 36-letniej modelce wycofanie się z wyzysku w zeszłym roku. Naomi rzuciła w sprzątaczkę Anę Scolavino swoim telefonem komórkowym w kryształowej obudowie, wskutek czego kobieta musiała mieć zsztywną głowę. Sąd nakazał 36-letniej modelce wycofanie się z wyzysku w zeszłym roku. Naomi rzuciła w sprzątaczkę Anę Scolavino swoim telefonem komórkowym w kryształowej obudowie, wskutek czego kobieta musiała mieć zsztywną głowę. Sąd nakazał 36-letniej modelce wycofanie się z wyzysku w zeszłym roku.

Jennifer Lopez zamierza opisać historię swojego życia, jednak nie przystąpi do tego zadania wcześniej, niż po 80. roku życia. 37-letnia piosenkarka, która ma za sobą głośne romanse z takimi gwiazdami, jak Ben Affleck czy Sean Combs zastanawia się nad spisaniem autobiografii. – Być może, kiedy skończę 80 lat, opiszę wszystkie brzydkie sprawy z mojego życia i syne nazwiskami. Na razie nie zamierzam się w tym spieszyć, przynajmniej nie w najbliższej przyszłości – mówi gwiazda w wydawianej gazecie „New York Post”. Obecnie Jennifer Lopez jest żoną Marca Anthony'ego. Jej najnowszy, hiszpańskojęzyczny album zatytułowany „Como Ama una Mujer” ukazuje się 26 marca. Płytę zawierającą 11 piosenek zwiastuje singiel „Que Hiciste”.

(k)

DOBRY SPOSÓB NA ZATUSZOWANIE DROBNYCH NIEDOSKONAŁOŚCI URODY

Permanentny czy trwały?

Zanim zdecydujesz się na podkreślenie swej urody za pomocą makijażu permanentnego lub trwałego, musisz zdać sobie sprawę z różnicy między nimi. Ten pierwszy będzie widoczny już zawsze, podobnie jak tatuaż, choć z czasem może zmienić nieco kolor i przybrać rudy, niebieskawy albo fioletowy odcień. Będziesz go jednak nosić przez całe życie, ponieważ sam barwnik wprowadzany jest bardzo głęboko, w zasadzie dociera się niemalże do skóry właściwej. Należy również wziąć pod uwagę, iż z biegiem czasu makijaż permanentny może stać się bardzo nierównomierny, pojawić się nawet mogą plamy i przebarwienia.

Makijaż trwały z kolei stopniowo jaśnieje – barwnik wprowadzony jest bowiem bardziej płytko, więc efekt zanika w ciągu 3-5 lat. To świetny sposób na zatuszowanie drobnych niedoskonałości urody, takich jak niesymetryczne brwi, korektę kształtu ust czy oczu.

Nie dla wszystkich. Istnieje oczywiście szereg przeciwwskazań do zrobienia takiego makijażu. Należą do nich m.in. cukrzyca, łuszczyca, przyjmowanie leków sterydowych czy często nawracające się opryszczki. Co więcej, już na kilka dni przed samym zabiegiem powinno się przyjmować leki na opryszczkę nawet wówczas, kiedy nigdy wcześniej ona nie wystąpiła (receptę otrzymasz w salonie kosmetycznym).

Pamiętaj także, aby bezpośrednio

po zabiegu (czas skonsultuj z osobą wykonującą makijaż) nie opalać się ani nie korzystać z solarium czy sauny.

Nie ma natomiast ograniczeń wiekowych – trwały makijaż może zrobić sobie zarówno 20-latką, jak i kobieta dojrzała.

Wybór na lata. Ponieważ wykonanie takiego makijażu niesie za sobą długotrwałe skutki, wybór odpowiedniego salonu kosmetycznego to poważna sprawa. Ważne jest, czy osoba, która będzie wykonywać zabieg, jest doświadczona i czy posiada odpowiednie kwalifikacje.

Trwale piękna. Dobrze jest też obejrzeć zdjęcia kobiet, które już zrobiły sobie taki makijaż i ocenić, czy efekt, jaki osiągnęto, odpowiada twoim oczekiwaniom. Dokładnie muszą również zostać omówione wszystkie

elementy zabiegu, sam jego przebieg oraz oczywiście stopień ingerencji w twoją urodę – kształt, kolor i stopień intensywności samego makijażu. Na początku można zdecydować się na bardziej delikatną wersję trwałego make-upu, a później ewentualnie go przyciemnić i uczynić bardziej intensywnym. Zresztą efekt i tak w pełni będzie można ocenić dopiero po upływie 3-4 dni od zabiegu.

Pamiętaj! o tym, że usunięcie takiego makijażu jest bardzo trudne i może wiązać się z poważnymi powikłaniami. Często jedynym rozwiązaniem jest po prostu przeczekać do

momentu, aż pigment zszuszczy się. Można też – oczywiście po odpowiednich konsultacjach – poddać się serii głębokich peelingsów lub działania laseru. Nie można jednak demonizować samego zabiegu. Jeśli tylko wcześniej wszystko dokładnie przemyślimy i sprawdzimy, nie ma powodów do obaw. Makijaż trwały to bardzo dobry sposób na to, by być piękną o każdej porze dnia i nocy. (int)

macznego!

Ciasto z galaretką

SKŁADNIKI – Biszkopt: 4 jajka * ¾ szklanki cukru * ¾ szklanki mąki * pół łyżeczki proszku do pieczenia * aromat arakowy. **Masa:** pół puszki mleka skondensowanego * pół szklanki cukru * 12,5 g żelatyny rozpuszczonej w ¼ szklanki wody * 1 galaretkę wiśniową lub pomarańczową rozpuszczoną w 1 szklance wody * 1 galaretkę agrestową lub cytrynową rozpuszczoną w 1 szklance wody * 2 galaretki cytrynowe lub wiśniowe rozpuszczoną w 3,5 szklanki wody.

SPOSÓB PRZYZRZĄDZANIA: Białka ubić. Dodać cukier, żółtka nadal ubijać. Pod koniec ubijania dodać mąkę, proszek do pieczenia i aromat. Wylać na blachę i piec około 25 minut. Mleko ubić z cukrem, dodać pokrojone w kostkę galaretki zrobione z 1 szklanki wody i dodać tęjącą żelatynę. Gotową masę wylać na ostudzoną biszkopt. Masę zalać tęjącą galaretką rozpuszczoną w 3,5 szklankach wody. (r)

Kolumnę przygotowała:

WANDA KULA

FIRANKI Z MATERIAŁU PRZYPOMINAJĄCEGO DELIKATNĄ MGIEŁKĘ

Tkanina w mieszkaniu

Zacznijmy od okien. Proste firanki i zasłony zawieszane na tradycyjnych karniszach z żabkami są już całkowicie nie modne. Okno musi pełnić funkcję reprezentacyjną. Czas więc pięknie je przystroić.

Jak wieszkać firanki? Najlepiej kupić metalowy lub drewniany pręt mocowany do ściany nad oknem. W sklepach z wyposażeniem wnętrz jest ich bardzo duży wybór. Są dostępne w różnych kolorach, mogą mieć przeróżne zakończenia (szklane lub plastikowe kule, metalowe gwiazdy, kwiaty, albo przedziwne zawieszki). Przy okazji można dopasować do tego specjalne uchwyty, które przyćepione na ścianie po obu stronach okna pomogą zasłone ciekawie upiąć. Na precie wieszamy materiał podciągający go do

kółek z żabkami. Możemy ten sposób nieco zmodyfikować, np. robiąc okrągłe otwory w tkaninie (odpowiednio je wzmacniając) i przewlekając przez nie linkę, tasienkę lub przetykając przez nie pręt. Możemy też do tkaniny dożyć wążki lub szerokie szelczyki (co 10 - 15 cm), wykańczając je guzikami, frędzelkami lub kokardkami. Styl mocowania dobieramy do wzoru tkaniny i wystroju wnętrza.

W oknie możemy zawiesić same firanki z materiału przypominającego delikatną mgiełkę. Mogą one być kolorowe, np. złote, albo srebrzyste. Możemy też zawiesić kilka warstw takiej mgiełki o różnych długościach w kilku odcieniach tego samego koloru. W sypaniu pięknie zaprezentuje się czerwieni (można ją połączyć z żółtym lub pomarańczowym), w łazience kilka odcieni zieleni lub błękitu. Firany mogą być jedno lub wielokolorowe. Mogą też być dwustronne. Nie bójmy się łączyć ze sobą dwóch wzorzystych materiałów. Możemy mieć zasłony z jednej strony w kratkę, a z drugiej w kwiaty. Jeśli je zwiążemy lub podczepimy na ścianie, uwidocznia

się obie strony. Jeśli mamy szerokie parapety, możemy wykonać na nie cienkie poduszki (kilka małych lub jedną dużą) obite takim samym materiałem jak zasłona.

Zasłony mogą zdobić nie tylko okna. Możemy je zawieszać oprócz lub zamiast drzwi. Możemy je uszyć z jednego kawałka materiału, albo z dwóch i podpiąć na ścianie w fantazyjny sposób. Możemy też na ścianie wykonać imitację okna lub drzwi za pomocą tkaniny. Taki „obraz” z pewnością doda wnętrzu uroku.

Tkaniny odświeżają też nasze meble, jeśli wykonamy z nich kolorowe lub jednolite pokrowce. Na krzesła drewniane możemy przygotować płaskie poduszeczki. Możemy też uszyć niezbyt długi pokrowiec na siedzenie i „czapeczkę” na oparcie, albo obszyć całe krzesło. Podobnie z fotelami. Na kanapę lub tapczan można uszyć patchwork albo jednolitą kape. Pokrowce można ozdabiać falbankami, lamówkami, albo robioną na szydełku koronką. Z podobnej lub tej samej tkaniny można wykonać abażur do lampy stojącej lub wiszącej nad stołem. Możemy się też pokusić o zastąpienie niezbyt atrakcyjnych szybek w starym kuchennym kredensie wstawkami z materiału. Najważniejsza jest nasza inwencja. (A. I.)

NAJWAŻNIEJSZY JEST RELAKS, SPOKÓJ, UNIKANIE STRESUJĄCYCH SYTUACJI I DUŻO CIERPLIWOŚCI

Kiedy przychodzą „te dni”, czujesz, że zamieniasz się w kogoś, kogo nie sposób polubić? Do furii doprowadza Cię chłódna herbata lub deszcz za oknem, płaczesz, bo właśnie urwał Ci się guzik w koszuli, nie potrafisz skoncentrować się na gazecie z programem telewizyjnym, a do tego tyjejesz. Spokojnie, to tylko PMS.

Te trzy gróźnie brzmiące literki to skrót od angielskiego określenia Premenstrual Syndrom, po polsku określającego zespół napięcia przedmiesiączkowego, który dotknie ponad połowę kobiet, szczególnie tych pomiędzy 30 a 40 rokiem życia. To, co przez wielu postronnych obserwatorów jest złośliwie określane „babskimi humorami”, jest tymczasem zespołem objawów zaburzeń hormonalnych w kobiecym organizmie. To właśnie niestabilny poziom estrogenów, przy jednoczesnym niedoborze progesteronu, wywołuje swego rodzaju „szaleństwo hormonów”, które w efekcie wywołuje zaburzenia psychiczne oraz dolegliwości fizyczne. Wahanie hormonalne, jakie następuje w kobiecym ciele prowadzi bowiem do zatrzymania płynów w organizmie, co z kolei zaburza krążenie, zmniejsza dopływ tlenu do macicy, jajników i mózgu. Zespół napięcia przedmiesiączkowego daje o sobie znać zwykle w drugiej fazie cyklu płciowego, średnio na 14 dni przed kolejnym krwawieniem i ustępuje prawie zawsze zaraz po jego pojawieniu się.

Ja chyba zwiariuję PMS to prawdziwa mieszanina wybuchowa, która swoimi objawami często paraliżuje nasze życie rodzinne, towarzyskie i zawodowe. Nagle z nawet najbardziej kontaktowych i serdecznych osób potrafimy zmienić się w marudne, apatyczne i obolałe niezszcześnie, które najlepiej czują się schowane głęboko pod kocem.

Zespół napięcia przedmiesiączkowego objawia się bowiem głównie zaburzeniami nastroju –

mogą pojawiać się również zawroty, kołatanie serca, omdlenia, a nawet nasilenia bieżących chorób takich jak cukrzyca, alergie czy astma. Podczas tych kilkunastu nieznosnych dni nie dość, że czujemy się fatalnie, to często również wyglądamy kiepsko. Jednym z objawów PMS są bowiem również zmiany cery – trądzik, skórne wypryski czy tzw. pokrzywka.

Tylko spokój. I choć staramy się jak najdzielniej przetrwać czas PMS, to mimo wszystko

tykonceptja hormonalna. W zależności od nasilenia się objawów zaleca się stosowanie leków przeciwbólowych, moczopędnych i uspokajających lub nawet specjalnych czopków doodbytniczych lub dopochwowych zawierających progesteron. Aby z kolei możliwie jak najbardziej zmniejszyć ryzyko niektórych objawów, warto dostosować dietę tak, aby zawierała jak najmniej potraw „wzdymających” – w tym kapusty, fasoli, kiszonek, napojów gazowanych oraz produktów zawierających sól – między innymi: chipsów, krakersów, zup w proszkach, a nawet mrożonek. Należy również ograniczyć picie mocnej kawy i herbaty, alkoholu oraz spożycie soli i cukru. W miejsce wykrzesanych z jadłospisu składników warto natomiast wpisać herbaty ziołowe oraz potrawy bogate w błonnik, magnez oraz witaminy A, B, C i D.

Równoległe ze środkami farmakologicznymi odpowiednią dietą, w nieprzyjemnych efektach zespołu napięcia przedmiesiączkowego ulgę przyniosą np. spacer na świeżym powietrzu, relaksujące masaże, drobne ćwiczenia fizyczne (m.in. joga), czy wreszcie ciepła kąpiel. Jednym słowem, podczas PMS najważniejszy jest spokój, relaks, unikanie stresujących sytuacji i możliwie jak najwięcej cierpliwości. Zarówno kobiecie jak mężczyźnie, które jej dokuczają, jak i jej najbliższym, którzy muszą znosić te rzekome „humory”. (P. D.)

Babskie humory czy trudne dni?

jestem rozdrażniona, chwilami nawet agresywna, mam zmienne nastroje, ciągle czuję się zmęczona, brak nam energii, jesteśmy płaczliwe i obolałe. Jak by tych „humorów” było mało, pogorsza się nasze samopoczucie – tracimy apetyt, dokuczają nam wzdęcia i zaparcia, odczuwamy obrzęk piersi, nóg, a nawet twarzy, nasilają się bóle głowy i pleców. W skrajnych przypadkach

warto te męki – swoje i najbliższego otoczenia – ograniczyć do minimum lub całkowicie zlikwidować. PMS można bowiem leczyć, poprzez odpowiednie przygotowanie się na jego objawy i łagodzenie ich, kiedy już nadejdą. Pomocne są w tym przypadku zarówno leki bez recepty, jak i odpowiednia dieta, czy nawet właściwa an-

Golf nie tylko dla elit

OSTRAWA [mro] – „Golf-Trio” – wystawa poświęcona zdobywającemu coraz szersze rzesze zwolenników ruchu na świeżym powietrzu – golfowi zostanie 30 bm. otwarta na terenach wystawowych na „Czarnej Łące”. Wystawę patronatem objęli hetman Evžen Tošenovský, konsul RC w Katowicach Josef Byrtus oraz Unia Europejska.

Na wystawie zaprezentują się firmy oferujące wyposażenie golfowe, ubiory, obuwie, maszyny do pielęgnacji trawników, symulatory itp. Nie zabraknie przedstawicieli czeskich, polskich i słowackich klubów sportowych i właścicieli pól golfowych – powiedział „GL” Stanisław Konkolski, prezes Klubu Golfowego TJ Mital Ostrawa, organizatora akcji.

Trzydniowej wystawie (w godz. 10-18) będą towarzyszyć seminaria oraz punkty porad i sprzedaży literatury fachowej. – Na wystawie chcemy przedstawić golf jako dziedzinę sportu, który nie jest wyłącznie domeną elity, ale może być uprawiany przez wszystkie warstwy społeczne – zaznaczył S. Konkolski.

redakcyjnej Poczty

Po walnym w Karwinie Raju

Na Walnym Zebraniu MK PZKO w Karwinie Raju 4 bm. w Domu PZKO oceniono działalność Koła za 2006 rok. Zebranie otworzył występ chóru „Dźwięk” i zespołu wokalnego „Dźwięczek” z dyrygentką Jolantą Malinką. Zebranie prowadził ofiarny działacz związkowy Tadeusz Puchala, który prezesuje Koło 36 lat. Przywitał przedstawiciela ZG PZKO E. Matuszyńskiego oraz członków Koła, ocenił dodatnio pracę Zarządu, rejonowych, zespołów i klubów Koła, a także podziękował za wsparcie finansowe Magistratu Miasta Karwina, Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska” w Warszawie, firmom oraz Gabrieli Mrózek i Antoniemu Petrášowi. Chwila ciszy uczczono pamięć zmarłych członków MK.

Sprawozdanie Zarządu MK z działalności Koła w ub. roku wygłosił sekretarz Koła Maria Owczarzy. Poinformowała, że w Kole liczącym 370 członków pracują trzy kluby, chór mieszany „Dźwięk” i zespół wokalny. W Kole odbyło się pięć wieczorów świetlicowych oraz 11 prelekcji. Odbyło się także 19 spotkań tematycznych. Najliczniej odwiedzana impreza Koła był festyn połączony z odpustem św. Anny, zorganizowano 3 wycieczki.

Dużo środków finansowych przeznaczono na remont kotłowni i wodociągu w kuchni oraz oświetlenia pomieszczeń Domu PZKO. Najbardziej pracowite były spotkania robocze Klubu Kobiet przy załatwianiu spraw kulinarnych, Klubu Seniora, który pracował przy uporządkowaniu ogrodu Domu PZKO, oraz wszystkich, którzy pomagają przy organizacji imprez. Im

wszystkim należą się słowa uznania i podzięk. Należy też wspomnieć, że Koło jest współorganizatorem „Maja nad Olzą” oraz współpracuje z przedszkolem i szkołą w Karwinie Frystacie.

Obecni członkowie wystąpili także sprawozdań skarbnika i komisji rewizyjnej. Kierownik chóru „Dźwięk”, Antoni Tomanek, informował o pracy chóru, który odbył 43 próby i dał 7 występów – w Reptach Śląskich, Zakopanem, na „Maju nad Olzą”, w Olomuńcu i Kołach PZKO.

Adam Tomanek informował o pracy zespołu kameralnego „Dźwięczek”, którego członkowie śpiewają także w chorze „Dźwięk”. Klub Kobiet, który prowadzi Anna Ryzman, odbył 34 spotkania, prelekcje, trzy pokazy prac ręcznych i wspólne akcje z Klubem Seniora, jak wigilijka, wycieczki, Święto Matek i in. Klub Seniora prowadzony przez Jana Wytrzensa spotkał się 23 razy i przygotował 9 prelekcji i pogadanek na różne tematy. Klub Młodych, który prowadzi Michał Broda, urządził 3 imprezy. Po sprawozdaniach z działalności wybrano 19-osobowy Zarząd Koła, 13 rejonowych i 3 członków Komisji Rewizyjnej. Prezesem MK PZKO został ponownie wybrany T. Puchala.

Walne Zebranie przyjęło plan pracy na 2007 rok, w którym znajdują się takie pozycje, jak Festiwal 60-lecia PZKO, „Maj nad Olzą”, festyn ogrodowy z odpustem, wystawa prac ręcznych, obchody 40-lecia Domu PZKO, wspólne spotkanie Klubu Kobiet i Klubu Seniora i in.

STANISŁAW MRÓZEK, Karwina

O kobietach, dla kobiet

Tak nazwali PZKO-wcy z Lesznej Dolnej popołudnie dla pań z okazji ich święta, MDK, które odbyło się w sali miejscowego Domu PZKO w sobotę 10 bm. Panie, nie tylko członkinie MK, wysłuchały na początku życzeń z ust prezesa Koła, następnie mogły podziwiać baletowe umiejętności miejscowych przedszkolaków, którzy zachwycili wszystkich kilkoma tańcami wystawionej niedawno w Domu PZKO bajki „Brzydkie kaczątko”, oraz wysłuchać pięknych piosenek i wierszy zaprezentowanych przez uczniów PSP w Trzyczcu przy ul. Dworcowej. Po przerwie, w której można było wypić lampkę wina czy kawę oraz zjeść kanapkę przygotowaną przez panów, odbyła się druga część imprezy, w której niepełna setka zebranych pań zapoznała się z metodami relaksacyjnymi i kosmetycznymi oraz produktami kosmetycznymi przedstawionymi przez specjalistki w tych dziedzinach. To nietragedyczne spotkanie przygotowane z okazji powracającego do łask święta kobiet było nadzwyczaj udane i trzeba pochwalić organizatorów za trafność wyboru. Świadczą o tym również pełna sala Domu PZKO. Wszystkie obecne na sali panie miłe spędziły sobotnie popołudnie.

(T. S.)

Spotkanie jubileuszowe w Końskiej

MK PZKO w Końskiej Osówkach urządziło w sobotę 17 bm. zebranie jubileuszowe z okazji 60-lecia Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego oraz MK PZKO w Końskiej. Na wstępie prezes Kongresu Polaków w RC, Józef Szumiec, wygłosił krótki referat nt. 60. rocznicy PZKO oraz przypomniał sporą liczbę wybitnych i zasłużonych końszczan. Z kolei prezes Miejskiego Koła, Piotr Kornuta, przedstawił historię Koła, które obecnie liczy 113 członków, zaś prezes ZG PZKO, Zygmunt Stopa, podziękował zebranym za dotychczasową działalność społeczno-kulturalną i

najbardziej zasłużonym członkom Koła wręczył odznaczenia pęzetkowskie.

Złote odznaczenia PZKO otrzymali Gustaw Raszka, Adam Wałach i Danuta Wałachowa, srebrne Anna Kornutowa i Stanisław Zahradnik, brązowe Anna Kantorowa i Dagmara Kozuchowa. Odznaczenia Zasłużony dla Związku I stopnia otrzymał Tadeusz Kornuta i Piotr Stec, Zasłużony dla Związku II stopnia Andrzej Bezczy i Stanisław Rusz.

Reszta wieczoru przebiegła w atmosferze towarzyskiej pogawędki i wspomnień.

(K. J.)

Wydarzenia Sportowe

DYWIZYJNE ZESPOŁY PIŁKARSKIE NA STARCIE WIOSENNEGO SEZONU

Przerwa pod znakiem rosząd trenerskich

DZIECMOROWICE (2. MIEJSCE, 35 PKT.)

Druga pozycja na półmetku rozgrywek nobilituje Elektryków, ale w klubie zdają sobie sprawę z tego, że potworzyć jesienne wyniki nie będzie łatwo. – Tracimy tylko punkt do lidera z Kromierzyża i kibice oczekują od nas, że powalczymy o awans do trzeciej ligi. Wierzę, że piłkarzom nie poprzestaną się z tego w głowie – stwierdził dla naszej gazety sekretarz klubu Milan Kyša. W trakcie przerwy zimowej w dziecmorowickim klubie nic nie wskazywało jednak na to, by piłkarze wiosną mieli powalczyć o awans. Wręcz przeciwnie. W kadry trenera Jaroslava Netolički zabraknie Hančiča, Muchy i Hodulika – trzech ważnych dla zespołu piłkarzy. Z Ostrawy pozyskano wprawdzie Valoucha i Dutkę, ale młodzi piłkarze Banika jeszcze nie zdążyli się zgrać z drużyną.

Wyniki w przerwie zimowej: Dziecmorowice – Bystrzyca 2:1, Dziecmorowice – B. Olbrachcice 1:5, Dziecmorowice – L. Piotrowice 4:0, Dziecmorowice – IRP Cz. Cieszyń 1:3, Dziecmorowice – FK Bogumín 2:0, Dziecmorowice – Hluczyń 1:4, Dziecmorowice – MFK Hawierzów 4:2, Dziecmorowice – S. Orlowa 4:3, Dziecmorowice – Nydek 1:1, Dziecmorowice – Karwina 1:0, Dziecmorowice – Bogumín 3:3.

SLAVIA ORŁOWA (8. MIEJSCE, 22 PKT.)

Slavia jest jednym z trójki naszych klubów, w których zimą doszło do roszady trenerskiej. Fachowca od regionalnego futbolu Dušana Kohúta zmienił inny doświadczony szkoleniowiec – Zdeněk Honus. Nowy trener chce w Slavii – częściej niż było zwyczajem – stawiać na młodych graczy z kadry juniorów. W pierwszym zespole Orłowej wiosną powinni występować m.in. Noščák, Novák oraz T. Včerek, ale niewykluczone, że w trakcie rozgrywek powołani zostaną kolejni młodzi piłkarze. Dobrym sygnałem jest też utrzymanie w kadry doświadczonych piłkarzy, takich jak Štásta czy Smětk. Wiosną zabraknie jednak napastnika Třosa, który dołączył do grona czeskich piłkarzy zarabiających na chleb w regionalnej lidze austriackiej. Wzmocnieniem można nazwać przyjęcie napastnika Goja z Olbrachcic, który wcześniej doszedł do porozumienia z kierownictwem Slavii.

Wyniki w przerwie zimowej: Orlo-

wa – Nydek 3:2, Orłowa – L. Piotrowice 2:1, Orłowa – IRP Cz. Cieszyń 4:1, Orłowa – FK Bogumín 3:1, Orłowa – MFK Hawierzów 2:0, Orłowa – Bystrzyca 4:0, Orłowa – Dziecmorowice 3:4, Orłowa – MFK Karwina 1:3, Orłowa – Olbrachcice 1:4, Orłowa – Baník Ostrawa B 0:1.

L. PIOTROWICE (13. MIEJSCE, 17 PKT.)

Trzynaste miejsce w tabeli nie napawa piotrowiczanką optymizmem i w przerwie zimowej zrobiono maksimum, by zespół ominęły kłopoty natury spadkowej. Do zmiany doszło na pozycji trenerskiej. Jiřego Skálę zmienił Marek Bielan, jesienią jeszcze aktywny piłkarz trzecioliżowej Karwiny. – Marek obiecał, że w zespole pełnić będzie funkcję grającego trenera i swoim doświadczeniem pomoże nam także na boisku – powiedział „GL” sekretarz klubu Bruno Kenčí. Oprócz Marka Bielana szeregi Lokomotywy wzmocnił zimą Vančo, Janovský i Běluňek, wypożyczeni z Banika Ostrawa. Na ławce rezerwowych Piotrowicz zrobiło się bardzo ciasno, do pierwszego składu nie przebili się m.in. Němec, Fišer i Bizyk. Wiosną zabraknie w klubie również Michaela Kłosa, który wybiera się na studia doktoranckie. Aktualna forma Lokomotywy jest dużą niewiadomą, z powodu obfitych opadów śniegu nie odbył się bowiem zaplanowany na wtorek sprawdzian generalny z MFK Karwiną. Podopieczni trenera Bielana na zakończeniu przed niespełna dwoma tygodniami turnieju w Olbrachcicach zajęli 7. lokatę.

Wyniki w przerwie zimowej: L. Piotrowice – IRP Cz. Cieszyń 5:6, L. Piotrowice – S. Orlowa 1:2, L. Piotrowice – Dziecmorowice 0:4, L. Piotrowice – Karwina 0:5, L. Piotrowice – B. Olbrachcice 2:1, L. Piotrowice – FK Bogumín 3:1, L. Piotrowice – MFK Hawierzów 0:3, L. Piotrowice – Nydek 0:0, L. Piotrowice – Bystrzyca 5:0, L. Piotrowice – jun. Witkowice 1:2, L. Piotrowice – MFK Hawierzów 0:0, L. Piotrowice – Lutynia D. 2:0.

B. OLBRACHCICE (14. MIEJSCE, 15 PKT.)

Walka o uratowanie dywizyjnej skłery od kilku sezonów stała się w Olbrachcicach niechlubną tradycją. Z tego też powodu schorowana część sympatyków Banika zrezygnowała z oglądania na żywo meczów drużyny, w trakcie których łatwo można dostrzec palpitacji serca. Działacze klubu

obietują jednak, że prace ratunkowe numer trzy też zakończą się pomyślnie. Baník wiosną poprowadzi trener Zdeněk Menoušek, powracający z Hawierzowie. Zmiany kadrowe w klubie nie robią niestety wrażenia. Stanowcy pozyskano Janáčka, z klubu zabraknie Knoppa, który wrócił z Witkowic oraz Goja, który postanowił zbyć wygórowane warunki finansowe. – Kluczowe będą pierwsze wiosenne kolejki, chcemy jak najszybciej poprawić swoją pozycję w tabeli – powiedział „GL” kierownik klubu Ivan Marini.

Wyniki w przerwie zimowej: Olbrachcice – Czeladna 5:0, Olbrachcice – Bogumín 0:1, Olbrachcice – Hluch 6:1, Olbrachcice – Dziecmorowice 5:1, Olbrachcice – Karwina 1:1, Olbrachcice – Nydek 2:1, Olbrachcice – L. Piotrowice 1:2, Olbrachcice – Cieszyń 5:1, Olbrachcice – Hawierzów 2:0, Olbrachcice – Bystrzyca 1:1, Olbrachcice – Orlowa 4:1, Olbrachcice – Wracimów 1:1, Olbrachcice – F-M 0:0.

IRP CZ. CIESZYŃ (15. MIEJSCE, 15 PKT.)

Tak fatalnego sezonu już dawno nie Olza nie było. Piłkarze IRP stawiają sobie wiosną tylko jeden cel, utrzymaniać w Czeskim Cieszynie dywizyjną przynależność. Trener Vlastimil Olza nie może jednak liczyć na dwadzieścia etatowych piłkarzy – Myšinský (transfer do Frydku-Mistku) i Hrdlička (Bystrzyca). – Nie będzie łatwo, ale zrobimy wszystko, by nie opadło 5. ligi – obiecuje trener IRP Vlastimil Kula, który liczy zwłaszcza na bramkostrzelnego Tomáša Ganczaka, powracającego do IRP z piątych występów w Śmílovicach. Z zespołem trenuje też utalentowany Wietnamczyk Do oraz doświadczony Radek Šulák. – Radek pełni w klubie obowiązki kierownika zespołu, ale niewykluczone, że pojawi się też na boisku – powiedział „GL” V. Kula.

Wyniki w przerwie zimowej: IRP – L. Piotrowice 6:5, IRP – Bystrzyca 1:1, IRP – S. Orlowa 1:4, IRP – Hawierzów 3:1, IRP – Karwina 2:4, IRP – Olbrachcice 1:5, IRP – Nydek 1:1, IRP – Bogumín 2:3, IRP – Hawierzów 0:0, IRP – Śmílovice 2:1, IRP – Wracimów 0:0.

Kadry naszych drużyn zamieścimy w sobotnim numerze „GL”, do pełnego bowiem otworze się okienko transferowe.

JANUSZ BITTNER

JUTRO EMOCJE W PLANICY

Małyśz kontra Jacobsen

Trwają ostatnie przygotowania do trzech konkursów Pucharu Świata w słoweńskiej Planicy (od piątku do niedzieli). To finał całego sezonu i ostatnia szansa dla Adama Małyśza, by przeskoczyć w klasyfikacji generalnej Norwega Jacobsena i sięgnąć po czwartą w karierze Kryształową Kulę. – Będą znakomite warunki do skakania – zapewnia Oto Giacomelli, dziennikarz słoweńskiej gazety „Delo”. – W Planicy spadł w poniedziałek śnieg, ale skocznia była już wcześniej przygotowana doskonale, dzięki temu, że przywieziono biały puch z innych miejsc. Prognozy są bardzo dobre. Słoweńscy skoczkowie mają ostatnio słabe wyniki, ale spodziewamy się najazdu kibiców z Polski i Norwegii. Na skoczni powinno być 25-30 tysięcy ludzi – przewiduje. Poza Małyśzem i Mateją do Słowenii jadą Kamil Stoch i Piotr Żyła. Trener Hannu Lepistö dojedzie bezpośrednio z Finlandii. W klasyfikacji generalnej Małyśz traci do Andersa Jacobsena zaledwie 14 pkt.

(jb, PAP)

ELIMINACJE PIŁKARSKICH MISTRZOSTW EUROPY

Polacy z Azerbejdżanem i Armenią

– Jeśli ktoś nie potrafi zmobilizować się na grę przeciwko Azerbejdżanowi czy Armenii, nie zasługuje na występy w reprezentacji Polski – powiedział podczas konferencji prasowej we Wronkach selekcjoner piłkarskiej kadry Leo Beenhakker. Przed „biało-czerwonymi” dwa spotkania o punkty w eliminacjach mistrzostw Europy. Azerbejdżan i Armenia to najslabsi rywale w grupie i teoretycznie mało wymagający.

Selekcjoner podkreślił, że najbardziej cieszy go stały postęp postawy kadrowców. – Pamiętam, gdy zaczynałem pracę, była bardzo duża różnica między pierwszą jednostką, a zmiennikami. Dziś coraz więcej piłkarzy gra na poziomie reprezentacyjnym. Nie ma już tak dużych różnic. Wielu nowych zawodników puka do drzwi kadry. A one są dla wszystkich szeroko otwarte. To sprawa, że nie ma pewniaków i będę miał duże kłopoty z wystawieniem jedenastki. Ale ja kocham takie sytuacje – powiedział Beenhakker.

Mecz z Azerbejdżanem rozegrany zostanie w sobotę o godz. 18.00 w Warszawie.

KADRA POLSKI – bramkarze: Artur Boruc (Glasgow), Tomasz Kuszczak (Manchester United), Michał Kowalewski (Spartak Moskwa); **obrona:** Michał Żewłakow (Olympiakos Pireus), Jacek Bac (AL-Ryja), Dariusz Dudka (Wisła Kraków), Marcin Wasilewski (Werder Brema), Grzegorz Bronowicki (Legia Warszawa), Adam Kozłowski (Wisła Kraków), Grzegorz Bartosz (Zagłębie Lubin), Arkadiusz Radomski (Austria Wiedeń), Marcin Baszczyński (Wisła Kraków); **pomocnicy:** Marcin Sobolewski (Wisła Kraków), Mariusz Lewandowski (Szachtar Donieck), Euzebiusz Smolarek (Borussia Dortmund), Jacek Krzynowoła (VfL Wolfsburg), Jacek Blaszczykowski (Wisła Kraków), Łukasz Gargula (GKS Bełchatów), Przemysław Kaźmierczak (Boavista Porto), Rafał Murawski (Lech Poznań), Wojciech Łobodziński (Zagłębie Lubin); **napastnicy:** Maciej Żurawski (Glasgow), Radosław Matusiak (US Palermo), Grzegorz Rasiak (Southampton FC), Ireneusz Jeleń (AJ Auxerre).

»CZYTELNIKA« ZAPRASZA SPORTOWCÓW

W sobotę turniej tenisa stołowego

W wędryńskiej Czytelni odbędzie się najbliższą sobotę tradycyjny turniej tenisa stołowego, którego organizatorem jest PTTŚ Beskid Śląski. Wyścig walców w kategoriach wiekowych 16-50 lat, 51-70 i ponad 70 lat. Od listopada wynosi 30 Kc od osoby, stracając zawodników zaplanowano w godzinach 8.00 – 8.30.

Działka
ORŁOWA
wysokość
oraz
została
był Kopal
mogą być
kierowcy
za gospod
produkcji
nie zbieżn
Od listop
nał od mia
ca Virek Oj
czernizacja
Pierwszymi
wały już w
skle firmy
coal”. Pierw
produkcją
drużna – skl
materiałów
w nich znaj

Ogłosze
SOROTA
Temperatur
at. C. Wiatr
wiosch do 15
NIEDZIELA
czmurniejąc
dnie opady
dnie 10-14

977121

DZIŚ W NUMERZE:

A jednak będzie w sobotę **str. 3**

Bez kurtyny słów **str. 4**

PUDŁO – rubryka młodzieżowa **str. 5**

Sport to ich pasja **str. 8**

SOBOTA
24 MARCA 2007
NR 35
ROCZNIK LXII
CENA 6 Kč

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

Wielkie rozmowy prowadzone przez kierownik Urzędu Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie Annę Olszewską i prezydenta Karwiny Hanzela dotyczyły szerokiego spektrum współpracy czesko-polskiej.

OLSZEWSKA ODWIEDZIŁA KARWIŃSKI RATUSZ

wizytą u prezydenta miasta

(mro) – Oficjalną wizytę w czwartek w Karwinie kierownik Urzędu Konsulatu Generalnego RP Anna Olszewska. Gością reprezentacją Zarządu Miasta dla inicjatyw sportowych, w tym mniejszościowych, ze w tym aspekcie oraz z urzędem konsularnym stała się zasługująca na pozycję. Prezydent Hanzel podziękował za wizytę i podziękował za współpracę w ramach sieci

„Zdrowych Miast”, wymiany klubów sportowych czy kooperacji przedsiębiorstw. Wspominał o mających już 7-letnią historię Forach Ekonomicznych obejmujących z czeskiej strony przedsiębiorców z Karwiny, Hawierzowa oraz z polskiej Wodzisławia i Jastrzębia.

Po wizycie na ratuszu goście w asyście D. Závackiego udali się do biura „Zdrowego Miasta”, gdzie przywitał ich Josef Adámek, od 14 lat animator tej organizacji. J. Adámek przedstawił fundację „Dziecko i powietrze” oraz „Nadzieja życia”, poinformował o planach stworzenia programu dla seniorów, zamiarze zrealizowania koncertu charytatywnego, pracy galerii oraz o współpracy z polską siecią Zdrowych Miast. Mówił o swoim podziwieniu dla

pracy charytatywnej Jurka Owsiańskiego i jego Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy oraz o tym, że sam chciałby być takim czeskim Owsiańskim, mieć taką siłą przekonywania.

Kończącym spotkanie wydarzeniem było zwiedzanie przez polską przedstawicielkę zamku fryszackiego, w czym towarzyszył jej prezydent miasta.

Śpimy krócej!

W nocy z soboty na niedzielę zmieniamy czas z zimowego na letni. Nad ranem wskazówki zegarów przesuwamy z godz. 2.00 na 3.00. Czas zimowy zacznie ponownie obowiązywać od 28 października br. (r)

UCZNIOWIE Z CZ. CIESZYNA I KARWINY W CZOŁÓWCE

Pięknie po czesku

HAWIERZÓW (mro) – Sukcesem uczniów polskich szkół zakończyły się eliminacje powiatowe konkursu czeskiej recytacji, które odbyły się w ub. sobotę w Domu Dzieci i Młodzieży w Hawierzowie. Uczniowie aspirujący do tytułu najlepszego recytatora zmierzali się w czterech kategoriach. Występy Zaołżaków były po prostu świetne – podsumowała ich popisy nauczycielka języka czeskiego w PSP w Cz. Cieszynie, Mirjam Szarowska.

W kategorii I zwycięskie pozycje ex-aequo zajęły dwie Polki Barbara Zemene z karwińskiej PSP oraz Katarzyna Stonawska z cieskocieszyńskiej PSP – przekazała „GL” Jadwiga Palowska, PSP w Karwinie Fryszacie. Również czołowe miejsca zajęli Polacy w kategorii III, w której po najwyższe laury sięgnął Andrzej Molin z cieskocieszyńskiej PSP oraz Krystyna Pekała z karwińskiej podstawówki. Również 1. miejsce w kategorii IV zajęła uczennica PSP w Cz. Cieszynie, Martina Zajac.

– W tym roku w eliminacjach powiatowych po raz pierwszy w historii konkursu brały udział też młodsze klasy – powiedziała przygotowująca do konkursu Basia Zemene nauczycielka Urszula Sikora; z K. Pekałą pracowała Eugenia Kaňa. O przygotowanie uczniów z Cz. Cieszyna zadbała nauczycielka Janka Piecuch oraz Josef Bičiště.

W BYŁYCH MIASTACH POWIATOWYCH ZEZNANIE PODATKOWE MOŻNA ODDAĆ NAWET DZIŚ

REGION (dc) – Jeszcze tydzień pozostaje do upływu terminu składania zeznań podatkowych na podatek dochodowy. Urzędy skarbowe, by wyjść na rękę podatnikom, którzy z reguły pozostawiają ten obowiązek na ostatnią chwilę, wprowadziły poszerzone godziny urzędowe, które obowiązują od początku bieżącego tygodnia do poniedziałku 2 kwietnia włącznie. Ze względu na to, że 31 marca przypada na sobotę, ostateczny termin składania zeznań oraz uiszczania podatku przesunięty został bowiem na następny poniedziałek. Do wszystkich urzędów skarbowych można udać się obecnie w każdy dzień roboczy, a do urzędów w byłych miastach powiatowych (jak np. w Karwinie czy Frydku-Mistku) również dziś w godzinach przedpołudniowych.

Zeznanie podatkowe, prócz przedsiębiorców, mają obowiązek złożyć m.in. również osoby, które

mają dochody z wynajmu lokali, a także ci, którzy zatrudnieni są u dwóch lub więcej pracodawców równocześnie. Także ci, którzy chcą skorzystać z ulgi podatkowej z tytułu płaconych odsetek z kredytu hipotecznego, oraz małżeństwa korzystające ze wspólnego rozliczania się (dotyczy tylko małżeństw mających dzieci), muszą sami złożyć zeznanie podatkowe.

Dyrektor Urzędu Skarbowego w Karwinie, Andrzej Mierzwa, powiedział nam, że podatnicy nie mogą co prawda liczyć na to, że urzędnicy pomogą im w wypełnianiu zeznań, lecz w wypadku, że podatnik popełnił jakieś błędy formalne, np. ra-

chunkowe, pracownik US zwróci mu na to uwagę podczas formalnej kontroli oddawanego zeznania.

Urzędy skarbowe w tym roku po raz pierwszy organizowały w przeciągu marca wyjazdy pracowników w teren, do podlegających im mniejszych gmin. Np. urzędnicy z karwińskiego US odpowiadali na pytania i przyjmowali zeznania od podatników w Dzieńmorowicach i Piotrowicach. Dyrektor Mierzwa ocenia jednak zainteresowanie obywateli jako nieduże. Z kolei dyrektor hawierzowskiego US, Jan Macura, mówi, że w Cierlicku, Suchej Górnej, Olbrachcicach, Błędowicach Górnych, dokąd po dwa razy wyjeżdżali jego podwładni, zainteresowanie było średnie. W każdym z tych dni oddało na miejscu zeznania około 20 osób, a wiele innych przyszło po poradę. Uważa, że w następnych latach ma sens wyjazdy urzędników kontynuować.

CZY RADA KULTURY PODOŁA OBOWIĄZKOM?

Przełamać stereotyp

CZ. CIESZYŃ (hs) – W środę odbyło się w salce posiedzeń ZG PZKO inauguracyjne posiedzenie Rady Kultury. Obrady zostały poświęcone strukturalności w dziedzinie kultury w PZKO. Pierwotnie przewodnictwem w Radzie Kultury miał objąć Józef Szymeczek, jednak w związku z olbrzymią ilością obowiązków musiał z niego zrezygnować. Jego funkcję przyjął więc Daniel Kadłubiec. Dariusz Branny objął stanowisko kierownicze w sprawach finansowych.

Stworzenie i działanie Rady jest o tyle ważne, że w Zarządzie Głównym nie ma już ani jednego pracownika etatowego, który mógłby się zajmować koordynowaniem działań kulturalnych. Tym samym mogłoby dojść do zaniedbań jednego z najważniejszych celów statutowych związku. Zdaniem prof. Kadłubca, w działalności kulturalnej PZKO nastąpiła pewna stagnacja i stereotyp. Choć imprezy kulturalne są organizowane nierzadko na wysokim poziomie, to jednak brak nowych inicjatyw. Działalność Rady miałaby pomóc w ich uruchomieniu.

Przyznano, że bolączką jest fakt, iż w Cz. Cieszynie nie ma miejsca, w którym mogłaby się spotykać młodzież. Brakuje „Mekki” dla inicjatyw kulturalnych studentów szkół średnich i

wyższych. Takim miejscem mogłaby stać się Dziupla. Dlatego ZG poprowadzi pertraktacje z firmą wynajmującą lokal, by przynajmniej raz w miesiącu był dostępny dla naszej młodzieży.

Działalność ZG PZKO tworzą w dużej mierze zespoły folklorystyczne. Ich praca jest bardzo sprawna. Zespoły oprócz występów na różnych imprezach kulturalnych organizują również własne akcje. W tym roku już po raz dziesiąty odbędzie się Koncert Świąteczny. Dzisiaj np. rozpoczęło się zgrupowanie „Olzy”, do udziału w którym zaproszono również inne zespoły. Prof. D. Kadłubiec przyszedł ponadto z pomysłem, by zorganizować systematyczne koncerty – spotkania kapel ludowych bądź też rockowych.

Ciąg dalszy na str. 3

»Polonus« 10-letni

BRNO (kor) – Koncert i chrzest najnowszej płyty czesko-polskiego duetu „Tara Fuki”, który odbędzie się jutro o godz. 19.30 w Teatrze Mahena, będzie zwieńczeniem obchodów 10-lecia brneńskiego Klubu Polskiego „Polonus”.

Jak poinformowała nas działaczka „Polonusa”, Renata Putzlacher, klub skupiający mieszkających na południowych Morawach Polaków zrodził się w dość tragicznych okolicznościach. – W 1996 roku doszło do wypadku polskiego autobusu. Było wielu rannych. Na prośbę przybyłego na pomoc konsula polskiego z Ostrawy stawił się Polacy zamieszkali w Brnie. Chodziło o zapewnienie pomocy rannym i zaopiekowanie się ich rodzinami, które zjeżdżały po swoich bliskich do Brna. Słowo dało słowo. Skoro już spotkali się Polacy spod Petrowa, zaczęła się myślenie o stworzeniu własnej organizacji – wspomina R. Putzlacher.

„Polonus” został zarejestrowany w czeskim MSW 13 stycznia 1997 r. i od tego momentu datuje się jego 10-letnia działalność. Dzięki dotacji władz Brna i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” klub wynajmuje (od 1999 r.) pomieszczenia w budynku Magistratu Miasta Brna przy ul. Anenskéj 10. Tam spotykają się jego członkowie w każdy czwartek, tam odbywają się spotkania z ciekawymi Polakami. Ciąg dalszy na str. 2

dla inwestora

(zak) – Nowa strefa przemysłowa o powierzchni 235 tys. m² utworzona na obszarze „Zofia”. Na tym terenie przewidziane są inwestycje z zakresu drobnej usługi oraz inne, zgodne z potrzebami gminy. Kiedy tereny te otrzymają prywatny przedsiębiorca, trwa rewalizacja i modernizacja niektórych obiektów. W tym celu, które zainwestowała strefa, są ostarowobrick” oraz „Bohemia”. W wybuduje tutaj zakład do magazynowania towarów. Zatrudnienie ma być co najmniej 20 osób.

godnie, bez opadów. W nocy 7-11 st., nocą 5-1 st. Wsch. 3-7 m, w poranku 3-7 m.

PIĄTEK – Zmienne, możliwe przejaśnienia. Temperatura w nocy od 3 do -1 st. C.

CENTRUM

OP EN
OKNA ■ DRZWI

www.centrumopen.cz

profesjonalna
wymiana okien

UWAGA !!!
do końca marca maksymalnie
obniżone ceny

774 287 750

Cieszyn, ul. Zamkowa 2, Most Przyjaźni
wyjazd do Czech – po polskiej stronie

800 100 194

bezpłatna linia
Slezská Ostrava, ul. Těšínská 96/42

61-071

Fiskus czeka

dytu hipotecznego, oraz małżeństwa korzystające ze wspólnego rozliczania się (dotyczy tylko małżeństw mających dzieci), muszą sami złożyć zeznanie podatkowe.

Dyrektor Urzędu Skarbowego w Karwinie, Andrzej Mierzwa, powiedział nam, że podatnicy nie mogą co prawda liczyć na to, że urzędnicy pomogą im w wypełnianiu zeznań, lecz w wypadku, że podatnik popełnił jakieś błędy formalne, np. ra-

rodaków

■ Pas cnoty, który przed laty trafił do Cieszyna z Wawelu, bo ponoć brzydziła się go ówczesna dyrekcja zamku, oraz spreparowany penis wieloryba o długości 1,3 m można oglądać na niecodziennej „wystawie z jajem”. Muzeum Śląska Cieszyńskiego rozpoczęło nią wiosną.

■ Od kilku miesięcy trwa remont nawierzchni 5-kilometrowego odcinka tzw. obwodnicy, prowadzącej od Krasnej do mostu granicznego w Bogusławicach. Roboty wykonuje warszawska firma WPRD. Powodują one pewne ograniczenia w ruchu. Od początku najbliższego tygodnia utrudnienia dla kierowców będą jeszcze większe, bo w poniedziałek jezdnią w kierunku granicy państwa zostanie całkowicie zamknięta.

■ Przepisy, na mocy których samorządowy tracą mandaty, jeśli spóźnią się ze złożeniem oświadczeń majątkowych, swoich albo żony lub małżonka, są niezgodne z konstytucją – orzekł w ubiegłym tygodniu Trybunał Konstytucyjny. Wśród osób, które czekały na taką decyzję, znalazł się Mirosław Wardas, przewodniczący Rady Gminy Chybie oraz Andrzej Bacza, przewodniczący Rady Miejskiej Skoczowa.

■ W prestiżowym, organizowanym już prawie 40 lat Plebiscytem „Kroniki Beskidzkiej” na Najlepszego Sportowca, trenera i drużynę Roku Podbeskidzia w 2006 roku znalazło się trzech reprezentantów powiatu cieszyńskiego. W kategorii sportowców zwyciężył szymborowy mistrz świata, bielszczanin Sebastian Kawa.

■ Liczba bezrobotnych na koniec miesiąca w powiecie cieszyńskim wyniosła 7508 osób, w tym 4349 kobiet. Jeśli chodzi o ogólną liczbę bezrobotnych, jest ona mniejsza o 87 osób w stosunku do stycznia. Wzrosła natomiast liczba osób zarejestrowanych. Jest ich obecnie 869, czyli o 61 więcej. Niestety, znacznie zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego miesiąca liczba ofert pracy.

■ 6 mln 191 tys. zł – tyle wyniosła wygrana trzech osób, które podzieliły się sobotnią kumulacją w lotto. Do wygrania było ponad 20 milionów, a jeden ze zwycięskich kuponów wysłany został z kolektury w Skoczowie. – Szczęśliwy zwycięzca zagrał metodą „chybił trafił”, wystąpił dziesięć prostych zakładów – mówi Maria Strzdała-Heller, szefowa kolektury. ■ Do pracy za granicę wyjechali kucharze, barmani, sprzątaczkę. – Zaczyna się sezon, a brakuje nam rąk do pracy – alarmują właściciele beskidzkich hoteli i restauracji. Szansa na załatwienie dziury mają być szkolenia dla niewykwalifikowanych pracowników.

■ Wodociąg Ziemi Cieszyńskiej, które zaopatrują w wodę mieszkańców regionu, porozumiały się ze spółką Północno-Morawskie Wodociągi w Ostrawie, do której należy sieć po czeskiej stronie granicy. Do niej zostanie podłączony wodociąg zaopatrujący Leszną Górą. Będzie miał około 13 km długości. To o cztery kilometry rur mniej niż w przypadku wodociągu dostarczającego polską wodę. Prace będą kosztowały 1,6 mln zł. – W ten sposób zaoszczędzimy około 600 tys. zł – mówi Zbigniew Wacławik, wójt Golezowa.

■ Najbiedniejsi mieszkańcy Skoczowa będą mieszkali w kontenerach, z jakich polscy żołnierze korzystają podczas misji w Iraku. – Kontenery mogą się też kłajać, ale lepsze to niż życie na klatce schodowej – przekonuje burmistrz Skoczowa Janina Żagan.

■ Na 2 mln zł oszacowano straty po pożarze budowanej karczmy regionalnej w Korbielowie. Wykonany z grubych, drewnianych bali obiekt przy drodze do przejścia granicznego ze Słowacją był już prawie gotowy. W środku znajdowały się już kominki, lampy, a nawet drewniane ławy. Właściciel planował otworzyć karczmę jesienią. Opr. (kor)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Anna Olszewska wśród nauczycieli-emerytów.

Z nauczycielami-emerytami

CZ. CIESZYN (kor) – Z wiosennym, prawie już wielkanocnym spotkaniem połączyli swoje walne zebranie członkowie Klubu Nauczycieli Emerytów (KNE). Odbyło się ono w czwartek, tradycyjnie w cieskocieszyńskiej restauracji „Na Brandysie”. Krótkim programem uświetnili zebranie nauczycieli uczniowie miejscowej Podstawowej Szkoły Artystycznej im. Pawła Kalety.

– Po raz pierwszy byłam wśród was w grudniu ub. roku, ale zapewniam

Dla pedagogów

CZ. CIESZYN (kor) – Nowe władze miasta postanowiły co roku oceniać najlepszych pedagogów. Po raz pierwszy stanęło się tak w środę 28 bm., czyli w Dniu Nauczyciela. Uroczystość odbędzie się o godz. 15 w ośrodku kultury „Strzelnica”. Na razie nie zdradzono nazwisk. Wiadomo tylko, że dwie cieskocieszyńskie nauczycielki ocenione zostaną tytułem Osobistość Pedagogiczna Roku, szóstką pedagogów zaś nagrodzą Za Długoletnią Pracę Pedagogiczną. Oprócz pamiątkowych medali wyróżnieni nauczyciele otrzymają też cenne książki.

W NASZYCH LASACH TEŻ GRASUJĄ DRAPIEŻNIKI

Potrzebne czy szkodliwe?

BESKIDY (wak) – Około 10 wilków, 15 rysiów oraz 3 niedźwiedzie żyją w beskidzkich lasach. Te pierwsze najczęściej widywane są w okolicy Łysej Góry, pozostałe w pobliżu granic ze Słowacją. Beskidy są jedynym terenem w kraju, na którym żyją wspólnie wszystkie trzy gatunki drapieżników.

Podczas gdy myśliwi oraz niektórzy leśnicy uważają, że wilki należy tępić, gdyż wyrządzają one duże spustoszenie w pogłowiu saren i jeleni, zabijając je w niezwykle agresywny sposób, przedstawiciele stowarzyszeń zajmujących się ochroną zwierząt są przeciwnego zdania. Twierdzą, że wilki nie tylko nie czynią katastrofalnych szkód, ale nawet zapobiegają stratom w drzewostanie. Zdaniem ekologów ze Stowarzyszenia „Wilki”, te właśnie drapieżniki mogą być sprzymierzeńcami leśników. Eliminują one bowiem w naturalny sposób nadmiar tej zwierzyny.

Fiekawostki

Poród w świetle... komórek

Nowoczesna technologia miewa, jak się okazuje, najbardziej zaskakujące zastosowania. Pewien wietnamski lekarz, którego awaria elektryczna zaskoczyła podczas wykonywania cesarskiego cięcia, zakończył operację w świetle ośmiu telefonów komórkowych – poinformowały źródła medyczne. Ordynator oddziału operacyjnego w szpitalu w Pleiku, ok. 550 km na północ od Ho Chi Minh, Nguyen Tu Tin powiedział, że do awarii doszło w ubiegłym tygodniu. Nie zadziałały też awaryjne generatory. – Musieliśmy kontynuować operację, chociaż w pomieszczeniu było zupełnie ciemno – powiedział Nguyen Tu Tin. Ktoś wpadł wówczas na pomysł wykorzystania oświetlanych ekranów telefonów komórkowych. Udało się znaleźć osiem. – Światło nie było jasne, ale wystarczające, by

wydstać dziecko z łona matki – dodał Nguyen Tu Tin. Matka i dziecko czują się dobrze.

Strzał w konia?

Skandal na słynnym torze wyścigów konnych w Hongkongu. W pobliżu miejsca startowego policja odnalazła ukryte w ziemi urządzenie, które miało podczas gonitwy wypuszczać zatrute strzały w kierunku koni. Urządzenie odkryto podczas rutynowego obchodu toru przed rozpoczęciem zawodów. W murawie ukrytych było 12 metalowych tub. W każdej znajdowały się strzały z substancją chemiczną. Zdalnie sterowane urządzenie miało zostać uruchomione podczas najbliższych wyścigów. Miłośnicy koni są zbulwersowani przypadkowym odkryciem. Mniej zaskoczeni są policjantami, bowiem wyścigi konne to w Hongkongu hazard związany z dużymi pieniędzmi.

moim daniem

Wszechwiedzący, nieomylni...

JACKA SIKORA

– Ja wiedziałem, że tak będzie – pomyślałem za kabareciarzem Grzegorzem Halamą, kiedy ten facet pojawił się w drzwiach restauracji. A wszystko zaczęło się tak niewinnie. Spotkałem kolegę, którego nie widziałem przez 10 lat. Był pogodny o tym, co się w tym czasie z nami działo, postanowiliśmy usiąść przy piwku. Nieopatrznie wybrałmy jednak „dworcówkę”, przez którą, wiadomo, przeciąga się codziennie sporo ludzi. Także znajomych.

Więc kiedy tylko kolega otworzył usta, w drzwiach, a później przy stole pojawił się On. Działacz. I to z tych wszechwiedzących i nieomylnych. Nie przysiadł się. My milczeliśmy, on gadał. A że gadał głośno – i podkreślał, że wszystko – wkrótce cała restauracja mogła się sporo dowiedzieć. Można było otrzymać receptę na to, jak zwalczać bezrobocie, jak najlepiej zorganizować Festiwal PZKO i wiele innych imprez, jak rządzić krajem, Europą, światem i że wychowywać młodzież można wyłącznie za pomocą frakcji i śpiewu chóralnego. O skutecznych sposobach walki z AIDS, homoseksualizmem i gryzbią stóp – na szczęście – już się nie dowiedzieliśmy. Facet wstał od stołu, bo mu pociąg jechał.

– A ja wódm mówim, chłopcy, my jeszcze mieli łacine. Tak wódm prawim: „Kanibal ante potra” – zakończył spotkanie. Niestety, my z kolegą też musieliśmy się rozstać. Jechał tym samym pociągiem, co gadająca głowa. – Wątpię, jednak na pewno do innego wagonu – zapewnił mnie.

A ja zacząłem rozmyślać przy piwku o tych wszystkich nieomylnych, wszechwiedzących. Jest ich sporo. Pewien prezydent nie dość, że zna się na polityce, ekonomice, kulturze, to ostatnio stał się wziętym klimatologiem. Jeden ze sławnych dyktatorów znalazł się też podobno nie tylko na filmach i marksizmie-leninizmie, ale był też nieumylnym językoznawcą, inny radził jak uprawiać kukurydzę. A pewien Rumun, zwany Słońcem Karpat, znał się zupełnie na wszystkim, jak pewien dyrektor radia, którego moja ciotka zwała ujem kretorem. A zresztą nie musimy chodzić aż tak daleko. Kandydatów do 10 nominacji jednej z najpoważniejszych nagród na Zaoziutu podobno też nie żadna kapituła czy rada, lecz pewien prezes. Takie nasze Beskidzkie Słońceczko...

sikora@glosuj.pl

Nielegalni pod lupą

OSTRAWA (mro) – Do zadań służb celnych należy m.in. kontrola legalnego zatrudniania obcokrajowców w RC. Ostrawska Dyrekcja Celna ma na oku przede wszystkim tereny, na których występuje wzmożony ruch obcokrajowców, a także firmy, które w przeszłości zatrudniały obcokrajowców „na czarno”.

W środę celnicy ujawnili nielegalne zatrudnienie Ukraińców i Moldawian w eksterminacyjnej firmie na terenie Hut i Druciarni Bogumilskiej. Największą liczbę nielegalnych pracowników wykryli celnicy na początku tygodnia w Hawierzowie, gdzie zezwolenia na pracę zarabiali 4 Ukraińcy. Wszystkie przypadki zostały skierowane do wydziału odpowiedzialnego za nadzór nad pracą za nielegalne zatrudnienie ukraińskich pracowników grzywną aż do 2 mln zł.

»Polonus«

Dokończenie ze str. 1

W listopadzie 1997 r. odprawiano pierwszą polską mszę św. w kościele pw. św. Janów (Minorycy) i od tego czasu msze odbywały się regularnie. Pierwszą niedzielę miesiąca o godz. 18.00 „Polonus” ma na swoim koncie wiele imprez kulturalnych i sportowych. Był też współorganizatorem wieloletniej imprezy „Polonus” na celach przemieszczania się Polaków z zagranicy do Polski. Dodajmy, że współorganizatorem niedzielnego koncertu jubileuszowego jest Konsulat Generalny RP w Ostrawie.

Eksperti, którzy badają urządzenie, wątpią, żeby miało ono poważne zaskodzenie koniom. Jednak w ich opinii koń ugodzony strzałą podczas gonitwy na pewno miałby o wiele mniejsze szanse na jej wygranie. To pomógłby oszustom „ustawiać” wyścigi.

Kot zamiast alarmu

Pewien kot w brytyjskim hrabstwie Essex zaalarmował swoich śpiących właścicieli, w których mieszkaniu wybuchł pożar i prawdopodobnie zapobiegł tragedii. Nad ranem, gdy ludzie spali, w jednym z mieszkań w bloku w miejscowości Chelmsford wybuchł pożar. Alarm przeciwpożarowy, z którego wyjęto baterie, nie zadziałał. Jednak kot, należący do lokatorów, narobił takiego hałasu, że właściciele obudzili się i spostrzegli, że w salonie się pali. Sześciu osobom spośród mieszkańców, które zatrzy-

ły się dymem, udzielono pomocy na miejscu, jedną hospitalizowano. Całkiem możliwe, że gdyby nie kot, pożar wykryto by w chwili, gdy był już za późno na ratunek – mówią przedstawiciele miejscowych służb ratowniczych.

Kapustą go!

Ziemniaki i kapusta kiszona okazały się skuteczną bronią przeciwko bandycie. Jak poinformowała policja, w środę wieczorem w Cichobudzie – Dobrzyniu do jednego ze składowych spożywczych wtargnął mężczyzna uzbrojony w przedmiot przypominający pistolet. Od ekspedientki żądał pieniędzy. Kobieta nie tylko nie posłuchała napastnika, ale przystąpiła do frontalnego ataku – ręką miała ziemniaki i kapustę kiszoną. Obrzucony warzywami bandyta uciekł z miejsca napadu. Teraz szuka go policja.

Z ZYGMUNTEM STOPĄ O JUBILEUSZOWYM FESTIWALU PZKO

A jednak będzie w sobotę

Po Zaozlu krąży pogłoski, że Festiwal, który miał przebiegać w niedzielę 24 czerwca, przesuwają się ponownie na sobotę. Czy mógłby pan potwierdzić tę informację?

Tak, to prawda, ostatecznie festiwal odbędzie w sobotę 23 czerwca. Powodem przesunięcia jest zmiana propozycji Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego, który do nas przybędzie po swoim programie w Krakowie. Pierwotnie mieli występować w Krakowie w sobotę, ten występ przesunął się na piątek. Dyrektor Zespołu zaproponował nam więc sobotni występ. To będzie dogodne i dla nich, i dla nas. Sobota jest z wielu względów lepsza do organizowania takich imprez jak Festiwal PZKO.

Cyli przysłowiowym gwoździem programu będzie Zespół Wojska Polskiego. Co jeszcze goście festiwalowi będą mogli zobaczyć?

Zaczniemy z czterema blokami programowymi. Na rozpoczęcie imprezy będzie występ połączonych chórów. Dyrygował będzie Leszek Kalina, który ustalił również repertuar. Znalazł małe różnice zdań na temat wybranych utworów, ale wydaje mi się, że sprawa się wyjaśniła. Zazwyczaj było tak, że występ kończył się wiankami ludowymi, by wszyscy mogli zaśpiewać. Teraz będzie odwrotnie, zaczniemy ludowo, a skończymy na poważnie. Mam wrażenie, że tematyka wybranych utworów chwyci ludzi za serce.

A po występie chórów?

Drugi blok będą tworzyły nasze zespoły folklorystyczne, to znaczy wszystkie zespoły, które działają w PZKO. Wystąpią we wspólnym programie, który będzie zawierał też ich indywidualne prezentacje. Ważne znaczenie będzie miało zakończenie tej części programu, które zdominują zespoły dziecięce. Chcemy tym podkreślić nie tylko naszą teraźniejszość, ale również nadzieję na przetrwanie rodzimych tradycji w przyszłości. Autorem tego bloku jest Otto Jaworski, jego prawą ręką Paweł Niedoba.

To wszystko będzie się odbywało na stadionie zimowym. Czy w parku będzie można zobaczyć również jakiś program?

Właśnie trzeci blok będzie w plenerze. Przedstawimy zwycięstwo świętojańskie, czyli wianki. I to będzie się odbywało w parku Bożeny Němcovej. Chcielibyśmy przywrócić publiczności ten zwyczaj. Ma to też praktyczny wymiar, po prostu musimy na chwilę zwolnić przestrzeń stadionu zimowego, by Zespół Wojska Polskiego mógł się przygotować do swojego występu. Wianki, które odbędą się nad Młynką, przygotowuje Obwód Karwiński, a poprowadzi je Józef Chmiel.

A jak mają się sprawy z finansowaniem Festiwalu? Wiadomo, że bez pieniędzy tak duża impreza nie sposób zorganizować.

Mamy grant Ministerstwa Kultury RC, grant Województwa Morawsko-Sląskiego. Obiecał nam wsparcie Oddział Wspólnoty Polskiej z Bielska, a również z Katowic. Niestety, nie uzyskujemy żadnej pomocy finansowej na działalność organizowaną przez Zarząd Główny wprost z Warszawy.

Przełamać stereotyp

ukończenie ze str. 1

Na naszym terenie działa również wiele chórów. Kiedyś organizowane były popularne przeglądy zespołów śpiewających. Niestety, ta inicjatywa nie była dalej rozwijana. Józef Wierzbicki obiecał te sprawy przekazać Zręczeniu Śpiewaczo-Muzycznemu. Być może taki przegląd odbędzie się więc jesienią br.

Wbrew pozorom w Kołach PZKO istnieje wiele inicjatyw teatralnych. Co prawda, pomijając zespoły dziecięce,

systematycznie działa tylko teatr w Wędrzynie, niemniej jednak co roku skrzynka się w niektórych Kołach grupki ludzi, którzy przygotowują spektakle. Słyną z tego np. Koła w Nydku, Łomnej czy Śmółkowicach. Brakuje natomiast centralnego przeglądu teatralnego. Rada doszła więc do wniosku, że trzeba będzie zorganizować taki przegląd. Powstanie również komisja, która będzie objeżdżała spektakle i będzie służyła zespołom swoją pomocą. Także dziecięcym. Jeśli chodzi bowiem o teatr

dziecięcy, działają trzy PZKO-wskie dziecięce zespoły teatralne, spektakle wystawiają również szkoły.

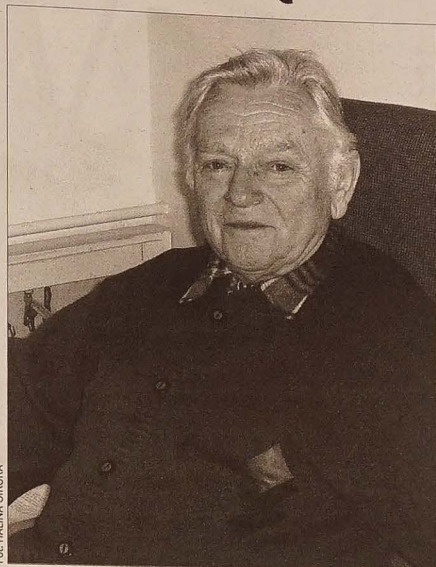
Na śródownym spotkaniu zauważono ponadto rażący brak szans spotkania się z żywą kulturą polską. Rada Kultury zobowiązała się więc do podjęcia odpowiednich kroków, by ten stan zmienić. Wiele jest zatem do zrobienia. Pozostaje tylko pytanie, czy Rada Kultury będzie w stanie podjąć wszystkim obowiązkom, które na siebie nałożyła?

Jak nas widzą...

Często spotykam się z tym, że Zaozliacy wrzucają wszystkich Czechów do jednego worka, a raczej do dwóch. W jednej szufladzie są ci „prawdziwi” Czesi, którzy się tu przeprowadzili, a w drugiej – szkopyrtki po prostu. I czemu znowu mam wrażenie, że w tej zastarzałej komedii zdecydowanie za mało jest szufladek. Z drugiej strony, taki „bity Czech”, jak to Zaozliacy lubią zjadliwie mówić, potrafi wymyślić najdziwniejsze wyjaśnienia, czemuż to ma „sz”, „rz” lub „š” w nazwisku, skoro taki „bity”. Wcale jednak się nie wysila na tłumaczenia, bo wystarczy tupnąć nogą i powiedzieć „nie, bo nie”. Czesi nie mają zresztą monopolu na takie „nie, bo nie”. I jedni, i drudzy lubią tupnąć nogą. Na pewno istnieje na ten temat jakaś ciekawa teoria socjologiczna, którą w ekstremalnych przypadkach można rzucić komuś w twarz (choć to zupełnie jak groch o ścianę, obie strony są wprost nieprzemakalne), ale właściwie po co? Ciekawi

Nie, bo nie

się na dokumentach historycznych, pojawiła się w niej lista nazwisk osób, które blisko 200 lat temu przybyły do Żelowa i kilku innych miejscowości w tej okolicy. I co się wtedy stało? Wiele mieszkańców okolicznych miejscowości, Polaków, odnalazło tam swoje nazwiska i zaczęło utożsamiać się z czeską społecznością z okolic Żelowa. Budujący przykład, ale, niestety, brzmiał trochę jak bajka. Ale morału nie będzie.

Zygmunt Stopa

szaw. Najbardziej by nas jednak zabolalo, gdybyśmy z Polski nie otrzymali w tej chwili tak potrzebnego wsparcia naszej „Bajki”, której dalsza działalność stoi pod znakiem zapytania.

Przed nami jubileuszowy Festiwal PZKO. Czy będzie w czymś wyjątkowy?

Obchodzenie całego programu festiwalowego chcemy trochę podbarwić w górniczym duchu. Będą górnicy w strojach górniczych. Zaprezentują stare sztandary sprzed nawet stu lat, które posiadają stowarzyszenia górnicze. Chcemy podkreślić znaczenie tradycji górniczej dla kultury dolnośląskiej. To również ukłon w stronę głównego sponsora festiwalu. Chcielibyśmy też zorganizować ten festiwal pod hasłem „Łączny pokolenia”. Za całokształt programu festiwalowego odpowiada Rudolf Moliński.

A dla młodego pokolenia co ma Festiwal do zaoferowania?

Program młodzieżowy jest w trakcie opracowania. Dla najmłodszych będzie w parku kącik dziecięcy z organizowanymi grami i zabawami, dorastającą młodzież powinien zadowolić program Wojska Polskiego, dla młodzieży starszej proponujemy na razie zabawę dyskotekową w godzinach wieczornych. W wypadku szczodrości sponsorów chcemy jeszcze zapewnić koncert kapeli silnego uderzenia, ale na razie nie obiecujemy.

Dziękuję za rozmowę

HALINA SIKORA

W 2. ROCZNICĘ ŚMIERCI JANA PAWŁA II

Pięć dni wspomnień

CZ. CIESZYN (sch) – Trwające od środy 28 bm. do niedzieli 1 kwietnia br. obchody 2. rocznicy śmierci papieża Polaka, Jana Pawła II, szykuje grupa parafian czeskokcieszyńskiego kościoła pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa przy współpracy miejscowych duszpasterzy, ks. Marka Gawlika SI i ks. Roberta Wojnowskiego SI. Nawiązują one do ubiegłorocznych uroczystości, które zorganizowano dokładnie w 1. rocznicę śmierci papieża, w niedzielę 2 kwietnia.

Uroczystości rocznicowe zainauguruje w środę o godz. 15.45 w salce parafialnej wernisaż wystawy pt. „Papież i dzieci – Jesteś z nami... pamiętamy”, na której znajdą się m.in. zdjęcia ze spotkań papieża z dziećmi i młodzieżą czy też tekst listu Jana Pawła II do dzieci, jedynego papieża w historii, który adresował swój list właśnie do tych najmłodszych. Wyjątkową częścią wystawy będą rysunki dzieci z Sopotu, z pracowni Józefa Golca, pn. „Jan Paweł II w oczach dzieci”, wystawiane już nieraz w Polsce i za granicą. Otwarcie wystawy uświetni występ Dziecięcej Estrady Regionalnej „Równica” z Ustronia pod kierunkiem Renaty Ciszewskiej ze słowem wiążącym aktorki Haliny Paseki.

Kolejne trzy dni (od czwartku do soboty, zawsze o godz. 16) przebiegać będą pod znakiem projekcji filmowych. Wyświetlane będą kolejne części serii pn. „Jan Paweł II – Papież, który tworzył historię” – cz. I „Z Krakowa na stolicę św. Piotra”, cz. II „1988-1991: Upadek muru berlińskiego”, cz. III „1992 – 1995: Świadek pokoju” i cz. IV „1996 – 1999: W perspektywach trzeciego tysiąclecia”. Ostatnią część „2000 – 2005: Od Roku Świętego do ostatniego pozdrowienia” będzie natomiast można obejrzeć po zakończeniu niedzielnych uroczystości, o godz. 17.

Kulminacją obchodów rocznicowych będzie zatem niedziela, a rozpoczyna się one o godz. 10.30 uroczystą mszą św. koncelebrowaną w intencji beatyfikacji Ojca Świętego Jana Pawła II. Homilię wygłosi ks. prof. Józef Budniak, śpiewać będzie chór „Lutnia” pod batutą dyrygent Marii Gruchel, działający przy parafii cieszyńskiej pw. św. Marii Magdaleny. Bezpośrednio po mszy zaśpiewa natomiast chór miejscowej parafii „Ad Dei Gloriam” (dyr. Beata Brzóska), utwory poetyckie pt. „Choć odszedłeś – jesteś z nami” recytować będzie aktorka Anna Paprzyca. O 15.30 odprawione zostanie nabożeństwo Drogi Krzyżowej wg rozważań Jana Pawła II z udziałem dziecięcego chóru „Biedronki”. Całości towarzyszyć będzie rocznicowy kiermasz książek.

Dodajmy, że wystawę można będzie zwiedzać przez wszystkie dni obchodów: w środę do godz. 19, od czwartku do soboty w godz. 7 – 9 i 16 – 19 oraz w niedzielę w godz. 8 – 14 i 16 – 19.

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

NADAL NAPOTYKAJĄ NA WIELE BARIER

Jak ułatwić im dostęp?

CZ. CIESZYN (gam) – Od 1 stycznia br. weszła w życie nowa ustawa o usługach socjalnych, kładąca sobie za cel ułatwienie życia osobom upośledzonym.

Wspomniana ustawa definiuje 31 usług, określanych jako równoważnościowe. Jedną z ważnych usług jest usługa komunikacyjna – wyjaśnia Jaroslav Dembinný, fachowy konsultant czeskokcieszyńskiego Stowarzyszenia Obywatelskiego „Trianon”. Jak dalej dodaje, na usługi komunikacyjne jednostek zostaną wydzielone środki finansowe z Ministerstwa Spraw Socjalnych. Jeżeli ratuszowi w Cz. Cieszynie uda się je pozyskać, miasto będzie mogło wybudować w mieście specjalne trasy dla ludzi na wózkach inwalidzkich.

W Czeskim Cieszynie, mieście z 26 tys. mieszkańcami, żyje ok. 660 niepełnosprawnych, z tego ok. 220 porusza się na wózkach inwalidzkich. Tymczasem w centrum Cz. Cieszyna są tylko dwa miejsca do parkowania dla samochodów inwalidów – na ul. Čapka i Dukelskiej, a bezproblemowe bezbarierowe dojścia są tylko na dworzec kolejowy, do supermarketu Billa i hipermarketów Hypernova i

Kaufland oraz do niektórych szkół podstawowych. Nic więc dziwnego, że powołany do życia w 2003 r. w Cz. Cieszynie „Trianon” zabiega o bezbarierowy dostęp do wszystkich urzędów oraz instytucji na terenie miasta, takich jak wydział socjalny, Urząd Pracy, Urząd Skarbowy, poczta, szkoła oraz Policja i Straż Miejska.

W związku z wprowadzaniem w życie nowej ustawy o usługach socjalnych w czwartek 29 bm. o godz. 13 w sali posiedzeń Urzędu Miejskiego w Cz. Cieszynie odbędą się warsztaty poświęcone problematyce integracji osób z ograniczoną zdolnością ruchu i orientacji.

Sytuację w tej dziedzinie przybliży kierownik wydziału socjalnego, Ursula Chrástková, z liczbą niepełnosprawnych osób w Cz. Cieszynie zaznajomi obecnych Klauzie Vostrá, doświadczeniemi z wprowadzaniem w życie ustawy w zakładach opieki społecznej podzieli się dyrektor czeskokcieszyńskiego Domu dla seniorów Janusz Foltyn, a o możliwościach poruszania się po mieście inwalidów będzie mówił Viliam Šušal, prezes Stowarzyszenia Obywatelskiego „Trianon”.

Tylko siedem miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych jest wyznaczonych tuż przed wejściem do Szpitala Akademickiego i Polikliniki w Ostrawie Porubie, specjalistycznej placówki służby zdrowia obsługującej cały region. Osoby przyjeżdżające tu na badania nieraz więc muszą korzystać z bardziej oddalonych i płatnych parkingów. O rozszerzenie strefy wolnego parkingu dla niepełnosprawnych od dłuższego czasu toczą się spory między kierownictwem szpitala a władzami dzielnicy Poruba. Cierpią, jak zwykle, ludzie w potrzebie...

FELIETON ELŻBIETY MYSZKI

mnie tylko, dlaczego niektóre grupy mają tak mocną siłę przyciągania na zewnątrz, a inne – tylko we własnym kręgu trzymają się ściśle.

Kiedyś odwiedziłam miejscowość Żelów w okolicach Łodzi. Mieszka tam mniejszość czeska, która przybyła w te okolice w 1802 roku, unikając prześladowań religijnych. Kiedy kilka lat temu została wydana monografia żelowskich Czechów autorstwa Edyty Štěrlikovej, opierająca

się na dokumentach historycznych, pojawiła się w niej lista nazwisk osób, które blisko 200 lat temu przybyły do Żelowa i kilku innych miejscowości w tej okolicy. I co się wtedy stało? Wiele mieszkańców okolicznych miejscowości, Polaków, odnalazło tam swoje nazwiska i zaczęło utożsamiać się z czeską społecznością z okolic Żelowa. Budujący przykład, ale, niestety, brzmiał trochę jak bajka. Ale morału nie będzie.

myszka@glosludu.cz

JUBILEUSZ SZKOLNEGO KÓŁKA ALTERNATYWNYCH PREZENTACJI ARTYSTYCZNYCH

Bez kurtyny słów

Teraz jest ich tużin. Są uczniami Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie. Należą do elity – reprezentują szkołę na forum krajowym i zagranicznym, a w dodatku od czasu do czasu mogą zwolnić się z zajęć... Idą grać.

S.Z.K.A.P.A. – Szkolne Kółko Alternatywnych Prezentacji Artystycznych, po prostu Szkap – jest ich stylem życia, to hobby, o którym mówią z pasją.

– Kiedy zobaczyłam starszych kolegów, jak bawią się w Szkapie, tak mnie to zaciekawiło, że chciałam w tej zabawie uczestniczyć i co tu gadać... odróżniać się od innych – wspomina decyzję o przystąpieniu do teatru **Kasia Pieleśz**. Magnesem dla **Michaeli Stebel** była osobowość animatora Kółka, **Władysława Kubień**. – *Podobało mi się jego podejście do świata, poczucie humoru, to, jak potrafi z nami rozmawiać, a ponieważ domyślałam się, że Szkap idzie tą samą drogą, więc i ja do niej się przyłączyłam.*

W Szkapie czują się sobą. – *Tu nie chodzi, tak jak w szkole, o pokonywanie wiadomości. Tu jest wielka burza mózgów, zastanawianie się, w jaki sposób przekazać innym nasze myśli, tylko za pomocą gestów, grymasów twarzy, ustawienia na scenie. Tu nie uczymy się tekstów, tu myślimy jak tekst przekazać bez mówienia i choć czasami mam wrażenie, że nie wszystko, co chcemy, trafia na podatny grunt widowni, to biorę to tak, jak jest. To normalne. Wszyscy przecież mamy inne doświadczenia i inną ocenę tego, co widzimy – podsumowuje **Viktor Brada**.*

Ten intelektualny zaczyn leżał u początków Szkapy. – *Wszystko zaczęło się od jednego wieczoru poetyckiego w 1997 roku, na którym swe*

*poglądy zaczęła wymieniać grupa ludzi na tyle „radioaktywnych”, że doszli do wniosku, iż mogą założyć teatr – wspomina **Wladek Kubień**.*

Najpierw znaleźli schronienie pod skrzydłami Gimnazjum Polskiego, potem PTA „Ars Musica”, następnie przyszedł pomysł współpracy z Diakonią Śląską i jej klientami z żukowskiego ośrodka Eben-Ezer. – *Tu trwa już od ośmiu lat, w czasie których systematycznie przygotowujemy spektakle wraz z niepełnosprawnymi, z którymi nasza młodzież potrafi wręcz genialnie dopełniać się na scenie. Ich handicap staje się dla nas wyzwaniem, zadaniem, jak w sposób twórczy dopełnić treść przekazu i uskrzydlić jego nośność – mówi **Wladek Kubień**.*

– *Spektakle z udziałem klientów Diakonii są trochę łatwiejsze – zauważa **Michaela**. – Ale ta współpraca z nimi jest bardzo fajna.*

– *Może dlatego, że nasze przedstawienia osnute są nie tylko na przesłaniu, ale bazują na rzeczywistych emocjach. A jeśli chodzi o uczucia, to klienci Diakonii łapią je w lot i bardzo wnikliwie – dorzuca **Viktor**.*

– *Praca z nimi, co może wydawać się na pierwszy rzut oka, nie jest ciężka. To duże dzieci z sercem na dłoni – uzupełnia **Katarzyna**. – Są mili, umiemy się z nimi porozumieć. Zdarza się nam współpracować przy przygotowaniu rekwizytów do scenografii. – Po czym dodaje, że w pamięci utkwił jej zeszłoroczny spektakl „Kapryśne królestwo” w reżyserii **Dominiki Gajger**, wyjątkowy w historii Szkapy, gdyż zrealizowany metodami tradycyjnymi – teatr niemalże klasyczny. – *Ten spektakl prezentowaliśmy w ramach „Zbliżeń” – programu zawartego z Diakonią Śląską. Nasi niepełnosprawni koledzy bardzo się obawiali gry. Widać było tremę i brak wiary, czy sprostać tylu**

*parom wpatrujących się w nich oczu wypełnionej po brzegi widowni. Uspokajaliśmy ich, jak to było możliwe. Udało się. I gdy patrzyłam na finał, gdy już było wiadomo, że wszystko poszło „superowo”, widziałam szczęście na ich twarzach. To była bardzo budująca chwila – wspomina **Katarzyna**.*

Na pomysł zrealizowania klasycznego spektaklu wpadła sama **Dominika**. – *Pan*

Kubień podchwycił myśl, stwierdził, że warto

W ramki wprawili się od lewej: **Michaela, Viktor, Katarzyna i Dominika**.

spróbować – mówi reżyser „Kapryśnego królestwa”. Oczywiście, obawiałam się, jak sobie poradzę, kierowałam się sercem i realizowałam te pomysły, które były w pełni akceptowane przez resztę zespołu.

– *Nie pragniemy podbijać Hollywoodu. Choć w ciągu tych 10 lat graliśmy dla publiczności na Śląsku, w Polsce, Austrii i Niemczech, na festiwalach mniej lub bardziej awangardowych – mówi **Wladek Kubień**. – Nie goniimy się za sukcesem. Szkap to przede wszystkim dobra zabawa dla nas samych, niemiejskiej realizacji naszych pomysłów, w większości w formie krótkich etiud z podkładem muzycznym i z minimalnym udziałem słów. Nie chcemy być dalszym teatrykiem amatorskim, aspirować do klasyki. Próbuje być inna, ale nie dążymy też do statusu wyczekiwanej awangardy, jak to w swoim czasie było w przypadku **Majora Szmauza**. My staraliśmy się być swoi – kontynuuje, przedstawiając ideę przedsięwzięcia.*

Bo Szkap jest wyjątkowa. Wszyscy zaangażowani w niej podkreślają, że jeszcze nie spotkali drugiego takiego alternatywnego teatru przedmiotu. – *Ta formuła umożliwia nam poznanie samych siebie – zaznacza **Viktor**. – Nasza cywilizacja sprzyja ukryciu pod pokrywką słów prawdziwych uczuć, stępia emocje, dostosowując je do tego, co mieści się w konwencji, jest do przyjęcia, a co już nie. My, odrzucając słowa, grając tylko przedmiotem, ujawniamy naszego ducha. U nas nie ma kurtyny słów. A więc i klienci Diakonii łatwo wgrzywiają się w ten układ – oni również jak myślą, tak reagują. Bez kurtyny.*

– *To rozbudowuje naszą wrażliwość – twierdzi „szkapiści”. – To dużo nam daje.*

Viktorowi pomaga to opanować treść, kształtować swoje poglądy. **Michaela** jest zadowolona z rozwijania innych zdolności poza tymi przydatnymi w przyswajaniu wiedzy. Rodziny

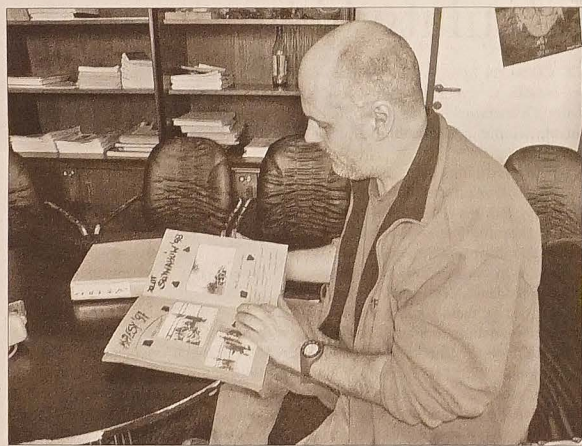
popierają tę odprężającą po godzinach nauki atrakcyjną zabawę.

Poza tym teatry szybkiej orientacji i prowizacji. Do tej pory „szkapiści” stawali na myśl o występie, który dali podczas ostatnich Dni Kultury Studenckiej w Bystrzycy. Spodziano się tam z inną nieco, niż oczekiwali, atmosferę i odegranie etiudy „Ślepcy” w sposób standardowy nie wchodziło w rachubę. – *Zaimprovizowaliśmy, odegraliśmy „Ślepców” na studentów modę i po naszymu. Chyba właśnie teraz naszdowie się, jak to naprawdę było... (z cichą pokorą na tę myśl ze śmiechem...)*

Takich chwil w historii Szkapy musiało być więcej. Zresztą starzy „szkapiści” wypytani przez młodych, jak to było, nie raz odpowiadali z uśmiechem na twarzy: – *Fajnie było!*

– *Deszczowiec pracy twórczej – jak teraz pompatycznie można nazwać tę historię – obowiązuje. Z tej okazji Szkap szykuje nowy program pt. „Wieczna próba”. Już 20 kwietnia br. o godz. 17 zagości z nim w sali prób Teatru Cieszyńskiego.*

Planują furę nowości, nawet z niespodzianką, o której ani mru, mru. To przedstawienie będzie takie „szkapiaste ZOO” – przekrój rzeczywistości, z którego postronny widz od razu dowiedzie się, jacy są i co grają. – *Przedstawimy etiudy „Śmieci”, „TV” oraz z młodzieżą z Żukowa – scenkę „Tik-Tak”. Będzie także „Kopciuszko-Ślepcy”. Wygląda na to, że w roku jubileuszowym Szkap podnosi się do lotów. Rok zapowiadają naszpikowany występami, a oprócz tych, w okolicach, także planujemy wyjazd do stolicy regionu, gdzie swoją sztukę będziemy prezentować w ramach Festiwalu „Jesteśmy tu wszyscy siebie w domu” – kończy dusza przedsięwzięcia **Wladek Kubień**.*

Władysław Kubień z melancholią w oku przegląda albumy z początku działalności Szkapy. Ma nadzieję, że bohaterzy tamtych przedstawień oraz ówczesni sympatycy zespołu gremialnie zjawiają się na jubileuszu 20 kwietnia.

POSIEDZENIE POLONIJNEJ RADY KONSULTACYJNEJ

Polonijna Rada Konsultacyjna utworzona przy Urzędzie Marszałka Senatu RP dla wyrażania opinii w sprawach istotnych dla Polonii i Polaków za granicą zebrała się w w. tygodniu w gmachu Senatu RP. Rada w składzie – **Stanisław Łuciw**, prezes Związku Polaków w Argentynie, **Janusz Rygielski**, przewodniczący Rady Naczelnej Polonii Australijskiej i Nowozelandzkiej, **Helena Miziniak**, honorowy prezydent Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych, **Tadeusz A. Pilat**, prezydent Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych, **Andżelika Borys**, prezes Związku Polaków na Białorusi, **Emilia Chmielowa**, prezes Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie – spotkała się z marszałkiem Senatu **Bogdanem Borusewiczem**, wicemarszałkiem **Maciejem Płażyńskim** oraz przewodniczącym senackiej Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą, senatorem **Ryszardem Benderem**.

Zastępca Szefa Kancelarii Senatu, **Romuald Łanczkowski**, przedstawił strategię i kierunki działań Senatu, dotyczące opieki nad Polonią i Polakami za Granicą. Poinformował, iż w 2007 roku wydatki z budżetu Senatu na wspieranie Polonii i Polaków za granicą wzrosną w porównaniu z rokiem ubiegłym o 46,2 proc. i wyniosą 75 mln zł. Z tego 60 mln przeznaczony jest na działalność programową, a 15 mln zł – na inwestycje. O dotacje z budżetu Senatu na realizację zadań programowych ubiegało się 88 organizacji pozarządowych. O środki finansowe na cele inwestycyjne wystąpiło 5 organizacji. Najwięcej wniosków dotyczyło realizacji zadań związanych z oświatą.

R. Łanczkowski przedstawił też kierunki działań i priorytety, jakie wyznaczył Senat w porozumieniu z Radą Konsultacyjną na 2007 rok. Sekretarz stanu w MSZ, **Paweł Kowal**, omówił strategię działań resortu wobec Polonii i Polaków za Granicą w tym

roku, że szczególnym uwzględnieniem nowej fali migracyjnej do krajów UE oraz sytuacji mniejszości polskiej na Białorusi. Członkowie Rady Konsultacyjnej podkreślali znaczenie i potrzebę szybkiego uchwalenia ustaw dotyczących Polonii, zwłaszcza Karty Polaka, która dla wielu będzie dokumentem przynależności do narodu polskiego. Strategie resortu wobec Polonii i Polaków za Granicą omówili też przedstawiciele ministerstwa Edukacji Narodowej, Edukacji i Szkolnictwa Wyższego, Spraw Wewnętrznych. Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, **Andrzej Stelmachowski**, przedstawił program III Zjazdu Polaków z Zagranicy, który odbędzie się we wrześniu br. w polskim parlamencie w Warszawie.

Podczas obrad marszałek **Bogdan Borusewicz** podziękował **Helenie Miziniak** za wkład pracy w działania Polonijnej Rady Konsultacyjnej.

Podsumowując obrady, marszałek **Bogdan Borusewicz** poinformował, że środki na pomoc Polonii i Polakom za Granicą sięgają 215 mln zł. Zdaniem marszałka, nie jest problemem fakt, iż tę samą grupę zadań ma w swoim zakresie kilka resortów, rzecz tylko w tym, by te działania były koordynowane. W ocenie marszałka współpraca z resortami, zespolem w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Senatem jest dobra. Senat w kadencji stworzył nowy harmonogram przyznawania dotacji. Opracowano racjonalny model analizy wniosków i podejmowania decyzji, co usprawni przekazywanie środków. Marszałek wysoko ocenił współpracę Senatu ze środowiskami polonijnymi. Nie do przecenienia jest, jego zdaniem, praca Polskiej Misji Katolickiej i to zarówno w dawno zorganizowanych, jak i nowych środowiskach polonijnych. Marszałek wysoko ocenił też m.in. program Ministerstwa Edukacji Narodowej, którego celem jest taka edukacja dzieci nowej polskiej migracji zarobkowej, by mogły one po powrocie do kraju bez problemów odnaleźć się w polskim systemie nauczania.

Członkowie Polonijnej Rady Konsultacyjnej uczestniczyli również w inauguracji ogłoszonego z inicjatywy Senatu RP, Biułu Generala **Władysława Andersa**.

MARTINA RADLOWSKA-ORRUSO

o wiele więcej...
proponuje...
kolejne za...
Karwiny p...
Ostrawa, P...
niez progre...
wzrost pol...
Był „Marsz...
zary”. Kusy...
Karola Na...
drugą częś...
na luzie.

„Szanse” n...
„wspólna”.

Telewizja

SOBOTA 24 MARCA

■ TVP 1

6.00 Warto kochać (s.) 6.45 Receptury klasztorne - Legumina jabłonowska (siostry pasterkki) 7.00 Dzień dobry w sobotę 7.30 Rok w ogrodzie (mag.) 8.00 Wiadomości 8.15 Studio 5-10-15 8.30 Byli sobie odkrywcy - Od szczytów do głębin 9.00 Ziarno (dla dzieci) 9.30 Studio 5-10-15 9.55 Puchar Świata w Planicy - Konkurs na skoczni HS 215 12.20 Kuchnia z Okrasą - Kotlety dla jaroszy 12.45 Budzimy do życia 13.00 Wiadomości 13.10 Od przedszkola do Opola 13.40 Narodowy Dzień Życia w Jedyne 13.50 Święty Franciszek z Asyżu (film włoski) 15.25 Narodowy Dzień Życia w Jedyne 15.30 Przed Opolem 15.45 Sekrety rodzinne (s.) 16.35 ZAP - szczyłki magazyn popkulturalny (mag.) 16.50 Narodowy Dzień Życia w Jedyne 17.00 Teleexpress 17.20 Dwie strony medalu (s.) 18.15 Sąsiedzi - Znajoma matki (s.) 18.45 Przed Opolem 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Wspaniały (film chiński) 22.05 Orzeł (s.) 23.15 Urok mordercy (film ang.) 1.00 Prawo i bezprawie (s.) 1.45 „Pasa według s. Mateusza” Jana Sebastiana Bacha.

■ TVP 2

6.05 Echa Panoram 6.40 Dziwne przygody koziołka Matolka (s. anim.) 6.50 Smak Europy 7.00 Spróbujmy razem 7.25 Magazyn Ligi Mistrzów 7.55 M jak miłość (s.) 8.50 Śniadanie z Dwójką 10.40 Na dobre i na złe - Na wszelki wypadek (s.) 11.35 Egzamin z życia (s.) 12.30 Mistrzostwa Świata w Tokio 14.00 Familiada (teleturniej) 14.30 Złotopolscy (s.) 15.00 Smaczne Go! (show kulinarny) 15.50 Święta wojna (s.) 16.20 Codzienna 2 m 3 16.50 Wielki poker (teleturniej) 17.45 Przeboje Polki - prezentacje 17.50 Polska - Azerbejdżan. Eliminacje ME 2008 20.05 Przeboje Polki 21.00 Fabryka śmiechu (pr. rozryw.) 21.50 Słowo na niedzielę 22.00 Panorama 22.28 Puchar Świata Sygnity Toyota World Cup 2007 22.40 Haker (film pol.) 0.15 Miastowidmo (film USA) 1.45 Eliminacje ME 2008.

■ TV KATOWICE

6.15 Uwierz w dokument „Dzień dziecka na wsi” 6.45 Silver screen 7.00 Rozmówki wschodniograniczne 7.45 Aktualności 7.50 Gramy dla was 8.45 Z życia Kościoła 10.00 Było, nie minęło (mag.) 11.00 Magazyn majsterkowicza 11.55 Hi tech info - Magazyn nowych technologii 13.00 Uwierz w dokument „Rapsod” 14.00 Auto-kanon 15.00 Silver screen 16.00 Studio Europa 16.45 Aktualności 16.50 Gramy dla was 17.00 Studio Wschód 18.00 Aktualności 18.20 Pozytywka - Tygodnik Pozytywnie Nakręcony 18.32 Magazyn meteo 18.35 Domowy zwierzynek 18.45 Fajnie falfio 19.15 Po bandzie 19.35 Kanał SF 20.00 30 minut ekstra 20.50 Studio świat 21.45 Aktualności 23.25 Silver screen 23.50 Studio Wschód 0.15 30 minut ekstra 0.40 Studio świat.

■ POLSAT

6.00 Pierwsza miłość (s.) 6.35 Serial komediowy 7.05 Jesteśmy 7.35 Tutenstein (s.) 8.05 Hugo (dla dzieci) 8.35 Kochanie, zmniejszylem dzieciaki (s.) 9.35 Pasjonaci 10.05 Rodzina zastępcza plus 11.05 Jak kupić nową mamę (film USA) 12.45 Czarodziejki (film USA) 13.45 Dom nie do poznania (s.) 14.45 „Hell's Kitchen” od kuchni 15.45 Daleko od noszy - Sezon na starą miłość (s.) 16.15 Mamuski (s.) 16.45 Rodzina nie do poznania (s.) 17.45 Grasz, czy nie grasz 18.50 Wydarzenia 19.30 13. posterunek 20.00 Jak oni śpiewają 22.05 Kill Bill II (film USA) 1.00 Chłód serca (film USA) 2.40 Dziewczyny w bikini (quiz).

■ TVC 1

6.20 Szemane, otwórz się (dla dzieci) 6.50 Sierżant Pasek (s. anim.) 7.00 Pieczęćka Maja (s. anim.) 7.20 Śpiewanki 7.30 Niefortuna czarownica (s.) 7.50 Drogi i po bezdrożach 8.10 Challenge (film kan.) 9.45 Czy mnie zechcesz? (mag.) 10.00 Królestwo dzikiej natury: Z życia niedźwiedzi (s. dok.) 10.30 Nasza wieś (mag.) 10.50 Muzyka dla ciebie (pr. muz.) 11.25 Hobby magazyn J. Bohdalew 11.50 Niewiedza nie usprawiedliwia 12.00 Wiadomości 12.05 Z metropolii, Tydzień w regionach 12.35 Auto Moto Revue (mag.) 13.05 Wikingowie z Bronskiej Wierchowiny (film) 13.55 Moda - Ekstrawaganca - Maniera (mag.) 14.20 Oczarowanie (s.) 15.25 Mi-

łość, szmaragd i krokodyl (film USA) 17.10 O koronę króla Karola (quiz show) 17.55 Prognoza pogody 17.57 Minuta z przyszłości 18.00 Wiadomości 18.10 Niesamowity dzień rekordów i ciekawostek 18.35 ... a teraz wylup! 18.45 Wieczorynka 18.56 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport 20.00 Nagrody Thaili 2006 (wreczenie nagród) 21.25 Echo Febiofestu 2007 21.40 Znaki (film USA) 23.30 Wiadomości, sport 23.40 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 23.45 Prawnicy z Los Angeles (film USA) 1.10 Wojna plemników (film USA) 3.45 Bolkoviny.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.15 Wydarzenia w regionach 7.50 Panorama 8.30 Kamera w podróży: Totemowe zwierzęta (s. dok.) 9.20 Świat cudów: Człowiek a technika (s. dok.) 9.45 I Bóg stworzył kobietę (film fr.) 11.15 Styl (mag.) 11.35 W kondycji (mag.) 11.55 PŚ w biegach na nartach Szwecja (transmisja) 12.55 Piątka Zelleria (pr. muz.) 13.25 PŚ w biegach na nartach Szwecja (transmisja) 14.55 MŚ w łyżwiarstwie figurowym 2007 Japonia (retransmisja) 16.00 Słynne wierzchołki Alp 2/3 (dok.) 16.45 Buly (mag.) 16.55 Magazyn meteo 18.35 TV Katowice zaprasza 18.43 Retransmisje sportowe sat 20.50 Akcja 21.45 Aktualności 22.55 Sportowa niedziela 23.55 Espresso 0.20 Telepłotki 0.45 Młodzież kontra 1.10 Hi tech info - Magazyn nowych technologii.

■ NOVA

5.40 Scooby-Doo na tropie (s. anim.) 6.05 Piecig wspaniałych (s. anim.) 6.30 Dinozaury (s. anim.) 7.00 Cudowny świat Walta Disneya 8.00 O.C. (s.) 8.55 Ego (lista przeb.) 10.05 Julie Lescaut (s.) 12.00 Dzwonienie do TV Nova 12.35 Gdzieby był ojciec (film czech.) 14.05 Bohater ostatniej akcji (film USA) 16.40 Piątek nie świętujemy (film czech.) 18.25 Przyprawy (mag.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Cześć - Niemcy (piłka nożna) 22.50 Czas zemsty (film USA) 0.30 Gliniarz z Beverly Hills II (film USA).

■ PRIMA

7.00 W 80 dni dookoła świata (s. anim.) 7.25 Atomówki (s. anim.) 8.00 Niesamowita natura (s. dok.) 8.35 Salon samochodowy 9.30 Nie ma doskonałych (pr. roz.) 10.10 t-music (pr. muz.) 11.15 Uwolnić orkę (film USA) 13.35 Port lotniczy 1975 (film USA) 15.40 12 wspaniałych (s. dok.) 16.00 Big Ben (s.) 18.00 Morderstwa niedoskonałe (s.) 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.25 Pomoc domowa (s.) 20.00 Angielka wśród piratów (film koprod.) 21.45 Powrót do raj (film USA) 0.00 Psycho III (film USA) 1.55 Zapytaj o przyszłość.

NIEDZIELA 25 MARCA

■ TVP 1

6.10 Warto kochać (s.) 7.00 Transmisja świąt św. z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie Łagiewnikach 7.55 Sprawy nasze powszednie - Pamięć 8.00 Na pięcioliniu (film dok.) 8.15 Fifi - Orzechy (s.) 8.25 Domisie (s.) 8.55 Teleranek 9.30 Kodolamace (pr. rozryw.) 10.00 Moje smakołyki - Donatello we Włoszech 10.15 Siódme niebo - Praca (film USA) 11.00 Puchar Świata w Planicy - Konkurs na skoczni HS 215 12.10 Mistrzostwa Świata w Melbourne - 1. dzień 12.25 Puchar Świata w Planicy - Konkurs na skoczni HS 215 13.15 Aniol Pański 13.30 Wiadomości 13.45 Śmierć na Nilu (film ang.) 16.05 Sportowe hity dnia 16.35 Oczywiście 17.00 Teleexpress 17.25 Rodzina jak z nut (pr. muz.) 18.15 Faceli do wzięcia 18.45 Przed Opolem 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Ranczo - Gmina to ja (s.) 21.20 Zabawa w dom (film kanad.) 22.50 Losowanie konkursu interaktywnego 22.55 Solidarni z Białorusią (film pol.) 0.15 Daleko od nieba (film USA) 2.00 Kinetograf 2.30 W biały dzień (film pol.).

■ TVP 2

6.05 Słowo na niedzielę 6.10 Smak Europy 6.20 Lokatorzy - Szalona noc (s.) 7.15 Złotopolscy - Dwoje na koncercie (s.) 8.10 M jak miłość (s.) 8.55 Poezja łączy ludzi 9.05 Zacznie gwiazd - Ewa Szyszkalska 9.30 Ostoja (pr. przyrod.) 10.00 Wojciech Ciejrowski boso przez świat - Karnawał na Wyspach 10.30 Mistrzostwa Świata w Tokio - gala 11.40 Podróż kulinarne Roberta Makłowicza - Wielki smak (mag.) 12.15 Ci wspaniali mężczyźni na swych

szalejących rowerach (film franc.) 14.00 Familiada (teleturniej) 14.30 Złotopolscy (s.) 15.05 Szansa na sukces (pr. muz.) 16.05 Na dobre i na złe (s.) 16.55 Puchar Świata Sygnity Toyota World Cup 2007 17.05 Egzamin z życia (s.) 18.00 Puchar Świata Sygnity Toyota World Cup 2007 18.30 Program lokalny 19.09 Już w środę mecz Polska - Armenia 19.15 Mój pierwszy raz (s.) 20.10 W obliczu śmierci (film ang.) 22.25 Panorama 22.53 Puchar Świata Sygnity Toyota World Cup 2007 23.05 Kocham kino (mag.) 23.35 Cztery kawalki tortu (film pol.) 0.45 Ogród sztuk (pr. art.) 1.10 Gosford Park (film ang.).

■ TV KATOWICE

6.10 Półkowniki 6.50 Integracja 7.00 Wierzę, wątpię, szukam 7.45 Aktualności 7.50 Zamyślenia nie tylko dla pobożnych 7.55 Narciarski weekend 8.00 Śląski koncert zyczeń 8.45 Górska lista przebojów 9.00 Espresso 10.00 Kuchnia polityczna 11.00 Telepłotki 12.00 Telewizja objazdowa 13.00 Półkowniki - „Tera” (film dok.) 14.00 Kuchnia polityczna 14.40 Odra Opole - Ruch Charyzmy. II liga 16.45 Aktualności 16.55 Gramy dla was 17.00 Młodzież kontra 18.00 Aktualności 18.20 Ludzie, ludzie jak ten czas leci 18.30 Aktualności flesz 18.32 Magazyn meteo 18.35 TV Katowice zaprasza 18.43 Retransmisje sportowe sat 20.50 Akcja 21.45 Aktualności 22.55 Sportowa niedziela 23.55 Espresso 0.20 Telepłotki 0.45 Młodzież kontra 1.10 Hi tech info - Magazyn nowych technologii.

■ POLSAT

6.00 Pierwsza miłość (s.) 7.15 Sonic X (s.) 7.45 Tutenstein (s.) 8.15 Power Rangers (s.) 8.45 Sheena (s.) 9.45 Dotyk anioła (s.) 10.45 Care Bears Movie II: A New Generation (film kanad.) 12.30 Biały Kiel (film USA) 14.45 Jak oni śpiewają (pr. muz.) 16.45 Świat według Kiepskich (s.) 17.45 Rodzina zastępcza plus - Niech żyją wieloryby (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 13. posterunek 20.00 Skazany na śmierć (film USA) 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (film USA) 22.00 Prawo miasta (s.) 23.00 Gotowe na wszystko (s.) 0.00 Magazyn sportowy 2.00 Dziewczyny w bikini (quiz) 5.00 Nocne randki.

■ TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów 6.25 Adres: Europa Środkowa 6.50 Klocki 7.00 Czarodziej Żyło (s.) 7.05 Paszczołka Maja (s. anim.) 7.30 Boisko 7 (dla dzieci) 9.45 Kalendarium 10.00 Wędrująca kamera (mag.) 10.30 Obiektyw (mag.) 11.00 F. L. Věk (s.) 12.00 Pytania Václava Moravica 13.00 Wiadomości 13.30 Bajka 14.15 Magazyn religijny 14.40 Magazyn chrześcijański 14.55 W poszukiwaniu czasu utraconego (pr. cykl) 15.15 Ludzie z barakowozów (film czech.) 16.40 Słowo na niedzielę 16.50 Antologia czeskiego humoru 17.30 TVC 17.55 Prognoza pogody 17.57 Minuta z przyszłości 18.00 Wiadomości 18.05 Nie wahaj się i kręć! (pr. roz.) 18.35 Sposoby z zagranicy 18.45 Wieczorynka 18.56 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 Szczęśliwe (film czech.) 21.50 168 godzin (pr. publ.) 22.20 Echo Febiofestu 2007 (rep.) 22.30 Wiadomości, sport 22.40 Losowanie Sportki i Szansy 22.45 Eskapista (film br.) 0.10 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 0.15 Sprawa dla dwu (s.) 1.05 Świat szatki: Hollywood przed sądem 2.00 Słynne wierzchołki Alp.

■ TVC 2

6.50 Wiadomości TVS 7.10 Film o filmie Szczęście 7.25 Telewizyjny klub nie słyszysz (mag.) 7.55 MŚ w łyżwiarstwie figurowym 2007 Japonia (transmisja) 10.45 Po czechu 10.55 MŚ motocykli 2007 Hiszpania (transmisja) 13.10 Kultura cz. (mag.) 13.30 Piękne miasta 13.55 MŚ motocykli 2007 Hiszpania (transmisja) 15.00 Jan Amos Komenski (dok.) 15.40 Świat szatki: Hollywood przed sądem 16.45 Buly (mag.) 16.55 Kultura cz. (mag.) 20.00 Wcześniej na temat... Świat o nich zapomniał 21.50 Teatr żył (mag.) 22.15 Ludwik Kundera (poezja) 22.25 Studio piłki nożnej 23.15 Golf magazyn 23.40 Czeska Filharmonia gra i mówi 0.25 Gdzie pomagają pieniądze 0.30 Talk show J. Krausa 1.10 A1 Grand Prix Meksyk (retransmisja) 2.50 Świat cudów: Człowiek a technika.

■ NOVA

6.00 Scooby-Doo na tropie (s. anim.) 6.20 Piecig wspaniałych (s. anim.) 6.45 Dino-

zaury (s. anim.) 7.15 Cudowny świat Walta Disneya 8.10 Szczęście w zasięgu ręki (s.) 9.05 Przygody z Serengeti (s. dok.) 10.05 Julie Lescaut (s.) 11.55 Dynastia Novaków 12.55 Lekarz w Provençe (film niem.) 14.40 Film o filmie 15.05 Wiecznie młody (film USA) 17.05 Detektyw Monk (s.) 17.55 Poradnik domowy 18.50 Obywatelskie zdżudo (pr. publ.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Zamiętny się żonami (realizacja show) 21.35 Zgubieni (s.) 22.30 Odlamki (mag.) 23.05 W sieci (film USA) 1.25 24 godziny (s.) 2.40 Gwiazdobiór Nowy.

■ PRIMA

7.00 W 80 dni dookoła świata (s. anim.) 7.25 Atomówki (s. anim.) 8.00 Dni, które zmieniły świat (s. dok.) 9.10 Świat 2007 (mag.) 9.45 Prima zabawa 10.20 Czerwcy pancerni i pies (s.) 11.50 Inżynierska odyseja (s.) 11.55 Receptariusz prima pomysłów (mag.) 13.00 Niedzielną partia (film dys.) 13.55 Moralność nade wszystko (film czech.) 15.20 Nie ma doskonałych (pr. roz.) 16.00 Miłosa rozszada (film niem.) 18.00 Morderstwa na przedmieściach (s.) 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.25 Pomoc domowa (s.) 20.00 „Ber nebo neber” (quiz show) 21.15 Wreszcie dotarłeś! (pr. roz.) 22.30 Chirurgia (s.) 23.25 Więzy miłości (film br.) 1.50 Czwórny pancerni i pies 3.00 Zapytaj o przyszłość.

PONIEDZIAŁEK 26 MARCA

■ TVP 1

5.45 Rolnictwo na świecie 6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmie 8.35 Rok 2030 - Magnes 9.00 Budzik - Szybko, wolno (s.) 9.35 Teletubisie (s. anim.) 10.05 Rodzina jak z nut (pr. muz.) 10.50 Wielki świat małych odkrywców 11.10 ZUS dla ciebie 11.15 Rue Wiertz 60. Polityka zagraniczna 11.45 Agrobiznes (mag.) 12.00 Wiadomości 12.10 Mistrzostwa Świata w Melbourne - 2. dzień 12.55 Klan (s.) 13.20 Plebania (s.) 13.50 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.15 Bulionerzy (s.) 14.40 Zwierzowicz (s.) 15.00 Wiadomości 15.10 Sprawiedliwi - Najważniejsze to kochać 15.30 Loskot (pr. kult.) 16.05 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Na celowniku (mag.) 17.30 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.30 Plebania (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Uciekinier (film pol.) 21.20 Zaproszenie do Teatru Telewizyjnego 21.30 Cudniemi, czyli krakowicy i górale 22.55 Z refleksom 23.20 Errata do biografii (film dok.) 23.50 Żądza krwi - Pozory prawdy (film ang.) 1.20 Ojcowski Park Narodowy.

■ TVP 2

5.35 Starek miłości (s.) 7.10 Telezakupy 7.25 Przysrane prace (s.) 7.40 Globert przedstawia niezwykły świat natury 8.00 Na dobre i na złe - Piorunski pech (s.) 9.05 Pytanie na śniadanie 10.45 Codzienna 2 m 3 11.15 Magnum - Retrospekcja (s.) 12.05 Przygody Tarzana (s.) 12.35 Niesforne aniołki (s.) 13.05 Jesteś tym, co jesz (s.) 13.35 Znaki czasu (mag.) 14.00 Lemury z Madagaskaru (film dok.) 14.35 Smaczne Go! (show kulinarny) 15.25 Dlaczego 15.45 Program lokalny 16.00 Panorama 16.20 Na dobre i na złe (s.) 17.15 Z Dwójką bezpieczniej 17.25 Jak się nie ubierać - Sue Young 18.00 Kochaj mnie 18.30 Program lokalny 18.45 Panorama 19.05 Jeden z dziesięciu 19.35 Już w środę mecz Polska - Armenia 19.40 Starter 20.05 M jak miłość (s.) 21.05 Quo vadis? (film pol.) 22.00 Panorama 22.20 Biznes 22.45 Warto rozmawiać 23.40 Alfabet Bartoszewskiego 23.50 Żołnierze wyklęci (film dok.) 0.55 Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 1.35 Pieśń o nocy (film pol.) 2.35 Audiotele - noc zagadek.

■ TV KATOWICE

6.00 Kurier 7.45 Aktualności 7.50 Gramy dla was 8.25 Przegląd prasy 8.45 Z życia Kościoła 10.10 Kurier gość 11.04 Kurier biznes 15.45 Aktualności 15.50 Trening z mistrzem 16.10 Rozmowa dnia 17.00 Plus minus 18.00 Aktualności 18.22 Europieniądze 18.32 Magazyn meteo 18.35 Przeglądka 18.45 Trafiony zatrudniony 19.20 Trudny rynek 19.40 TV Katowice zaprasza 19.45 Pełnoprawni niepełnosprawni 20.00 Telekurier 20.55 Trzeci wymiar 21.45 Aktualności 22.15 Trzeci wymiar 22.40 16/16 23.00 Sportowy wieczór 23.55 Sao Paulo: Niebezpieczne miasto (film franc.) 0.45 Plus minus 1.15 Trzeci wymiar 2.07 Plus minus 2.20 Sao Paulo: Niebezpieczne miasto.

■ POLSAT

6.00 Wstawaj! Gramy! 6.50 Sidla miłości

(s.) 8.00 Halo! Kasa! 8.55 Roseanne (s.) 9.20 Rodzina zastępcza - Zamek lorda (s.) 10.00 Sekret Laury (s.) 11.00 Ambush Makrele (s.) 11.30 Samo życie (s.) 12.00 Dnia nie do poznania (s.) 13.00 Jesteś moim zyciem (s.) 13.55 Lekarz w Provençe (film niem.) 14.40 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Świat według Bundych (s.) 15.15 Rodzina zastępcza (s.) 15.45 Wydarzenia 16.25 latowienca (mag.) 17.00 Gra w ciemno 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie (s.) 20.00 Z Archiwum (s.) 21.00 Wróg publiczny (film USA) 22.00 Nieuustraszeni 0.45 Bumerang 1.25 Magazyn sportowy 3.25 Nocne randki.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Szemane, otwórz się (dla dzieci) 9.00 Kalendarium 9.15 O koronę króla Karola (quiz show) 10.00 Wiadomości 10.05 Bolkoviny 11.00 Oczarowanie (s.) 12.00 Wiadomości 12.05 Sama w domu (mag.) 13.25 Czwórny TVC 13.35 Mieszkać - to sztuka 14.00 Nie wahaj się i kręć! (pr. roz.) 14.30 W poszukiwaniu czasu utraconego (pr. cykl) 15.00 Wiadomości 15.10 Antologia czeskiego humoru 16.00 Zaczarowane przedziwne 16.30 Teleturniej dla dzieci 16.55 Tajemnice Toma Wizarza 17.15 AZ-kwiz (teleturniej) 17.40 Testy, porady, raporty 17.55 Prognoza pogody 17.57 Minuta z przyszłości 18.00 Wiadomości regionalne 18.15 Chłopaki w akcji (mag. kul.) 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.56 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport 20.00 Płk (s.) 21.00 Podróż po... (mag.) 21.30 Raporty TVC 21.55 Uwężeni za zabraną kurtyną (film dok.) 22.10 Echo Febiofestu 2007 22.20 Wydział spraw zamkniętych (s.) 23.05 Wiadomości, prognoza pogody, sport 23.15 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 23.20 Na moll... (pr. muz.) 0.05 Jaka to melodia? (teleturniej) 1.25 AZ-kwiz 1.40 Q (mag.) 2.15 Fenomeny.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Golf magazyn 6.50 Golfowe obrazy dla dzieci 7.00 Półkowniki 7.30 Wydarzenia 7.30 TVC 23.00 nora 8.30 Na pływalni z... (talk show) 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 12.15 AZ-kwiz (teleturniej) 11.45 Żywe serce Europy 12.00 Telewizyjny klub nie słyszysz 12.30 Królestwo zabawek 13.00 Paszczołka Maja (s. anim.) 13.45 Jęskie dla najmłodszych 13.55 Chłopców gersi (film kan.) 15.30 Gdzie pomagają pieniądze 15.40 Exit 316: Reakcja 16.00 Gdzie dzika kawa rośnie (dok.) 16.30 wieków architektury 16.45 Buly (mag.) 16.55 Kultura cz. (mag.) 17.00 Wiadomości w języku migowym 17.40 To może spotkać również wasze dzieci 19.50 Cwiczmy z TVC 20.00 Liberty 1/2 (dok.) 21.00 Wydarzenia, komentarze 21.30 Świat książek (mag.) 21.45 Film klub: Jesienią opowieść (film fr.) 22.00 Magazyn historyczny 0.00 168 godzin 0.25 Kultura cz. 0.50 Prywatny świat Ludwika Kundera 1.55 Przygody mag. techniki 2.20 Regiony TVC24.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Niesamowita miłość (s.) 9.25 Piękna (film USA) 11.30 Lennsen i spółka (s.) 11.55 Chłopców i prokurator (s.) 12.50 Stefanie (s.) 13.45 Stingers (s.) 14.40 Świat według Bundych (s.) 15.10 Gwiezdne wrota (s.) 16.05 Nica Mars (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.35 Dwa zbrodni (s.) 18.30 Polka (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Kobra 21.00 Weekend (mag.) 21.40 Dr. House (s.) 22.35 Jezioro Salton (film USA) 23.00 Rosjanie w Los Angeles (s.) 1.20 Sezon wygrana.

■ PRIMA

6.30 Nowy świat skrzydła (s. anim.) 6.50 Szansa bez granic (pr. roz.) 8.45 Płomieniamiętności (s.) 9.40 Jesteś moim zyciem (s.) 10.45 Więzy rodzinne (s.) 11.50 Raport 12.55 Sabrina, nastoletnia czarownica 13.25 Krok za krokiem (s.) 13.55 Komedia Rex (s.) 14.55 Kameleon (s.) 16.00 Długo za morderstwem (s.) 16.45 Medycyna 18.00 5 kontra 5 (pr. roz.) 18.43 Wiadomości regionalne 18.45 Minuty regionów 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.25 Pomoc domowa (s.) 20.00 Lotnisko 21.00 Zgadnij, kim jestem! (pr. roz.) 22.25 Gotowe na wszystko (s.) 23.20 Wojownicy gliniarze (s.) 0.20 Ultimatum waka (film niem.) 2.15 t-music 3.30 Zapytaj o przyszłość.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

AGNIESZKA OSIECKA

»Zabawy poufne«

Wyd. „Nowy Świat”. Ironiczno-rozrywkowe miniaturki portretujące relacje damsko-męskie. Książka skrzęta się inteligentnym humorem, a jednocześnie nie wolna od refleksji. Wielbicieli Agnieszki Osieckiej dzieł się, w przybliżeniu, na dwie kategorie: zafascynowanych jej życiem i osobowością oraz zafascynowanych jej twórczością. Tylko ludzie naiwni, tacy jak ja, nieustannie dziwią się, że te dwa zainteresowania nie idą w parze. Z radością stwierdzam, że niniejsza książka ucieszy obie kategorie wielbicieli Agnieszki Osieckiej – pisze we wstępie Agata Passent...

MANUELA GRETKOWSKA – »Kobieta i mężczyźni«

Wyd. „Świat Książki”. Pierwsza od lat powieść Manuely Gretkowskiej – powieść psychologiczno-obyczajowa z wątkiem romansowym – ostry język, seks, kontrowersyjne poglądy, bezkompromisowy portret Polski i Polaków w chwili odejścia Papieża. Los dwóch par czterdziestolatków, mieszkających w Warszawie. Bezdzietny związek Klary i Jacka niszczy pogłębiająca się depresja męża. Gdy Jacek wyjeżdża, Klara zaczyna spotykać się z pewnym biznesmenem. Nieoczekiwanie rozpada się też „wzorowe” małżeństwo Joanny i Marka, rodziców trojga dzieci. Religijnemu Markowi wydaje się, że z portretu przemawia do niego właśnie zmarły Papież i mówi dziwne rzeczy...

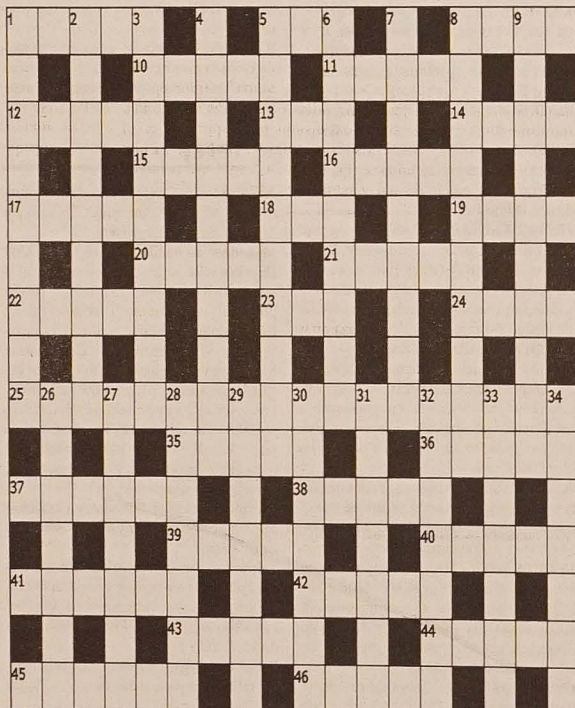
Książki można nabyć lub zamówić w Klubie Polskiej Prasy i Książki przy ul. Čapka w Cz. Cieszynie (nr tel. 558 740 226).

Krzyżówka

POZIOMO: 1. dawniej: pomówienie 5. burmistrz znad Sekwany 8. „Skrzydła nad Warszawą” napisał 10. główna tętina 11. z babą w parze 12. stop do obróbki plastycznej 13. biblijny właściciel jednostki pływającej 14. gwałtownie reaguje z wodą 15. w Nigerii leży 16. miasto we Włoszech 17. filmowe trofeum 18. składa się z gemów 19. szybszy od stepu 20. niciń pasyżujący w jelicie grubym 21. cykiel do małych kółek 22. zachęta w brydżu 23. włoska stacja TV 24. intensywne karmienie zwierząt 25. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE** (Książka Ferenc Molnára) 35. grekokatolik 36. miasto w Anglii 37. banał 38. *Lagenaria vulgaris* różnina dyniowatych 39. spisana między stronami 40. równowartość złotego dukata 41. miękka, kolorowa kredka 42. konkurent w zawodach 43. ciemnienie 44. państwo nad Nilem 45. podobny do porcelany 46. przejście na wyższe stanowisko.

PIONOWO: 1. potocznie: samolot 2. zrozumiałe 3. obrazek na posrebrzanej płytce miedzianej 4. dwutlenek manganu 5. rękopis 6. roślinna woda o drobnych kwiatach 7. pierwszy minister Ludwika XIII 8. stanowisko adwokata 9. czarna kawa ze śmietaną 26. napój z suszonych liści tej rośliny zaparzanych gorącą wodą 27. leczy uszy 28. chmura kłębiasta 29. Colchicum, bylina z rodziny liliiowatych 30. kieszonkowe źródło światła 31. nagłymi skurczami przepływu spowodowana 32. zespół z Liverpoolu 33. nerwoból ucha 34. dawniej dochód.

Opr. JO

Rozwiązanie krzyżówki z 17 marca:

Pozio: 1. STAN 5. PAL 8. HECA 10. ADOUR 11. IMAGE 12. HAIR 13. ZET 14. MGŁA 15. ZMORY 16. OKAPI 17. ORLE 18. SEK 19. NIPA 20. DUKAT 21. LOING 22. EFEZ 24. ASA 26. WIST 29. FIZIA POŃCZOSZANKA 34. FLIER 35. NYLON 36. INSPEKCJA 37. LIEGE 40. WITOS 43. WTRYSKIWACZ 48. RAMEAU 49. BAMBUS 50. RODZICA 51. SZAFKA 52. LORETO.

Pionowo: 2. TEATROFIL 3. NARZĘDZIE 4. HOROSKOP 5. PRZYSTAŃ 6. LITOKLAZ 7. MAKARIOS 8. HEMINGWAY 9. CHŁOPISKO 22. EFEL 23. EZINE 25. SCHENK 27. INLET 28. TANOS 30. ARIETA 31. ORSAY 32. OJCÓW 33. ZNAWCA 38. IMACZ 39. GWELF 41. IZMIR 42. OPUST 44. RURA 45. SODA 46. IMIĘ 47. ABEL.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań rozlosowany zostanie „Kieszonkowy atlas świata”. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w piątek 30. 3. br. o godz. 12.00. Nagrodę (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówki z ub. soboty otrzymuje: **Alina Kubica** – Czeski Cieszyn.

KOLEJNE SUKCESY TRZYNIECKIEJ PODSTAWÓWKI NA TARASIE

Sport to ich pasja

Jan Zawisza, Dawid Konderla, Roman Lukosz, Roman Cmiel, Marian Kiska, Andrzej Morcinek to młodzi sportowcy z trzynieckiej podstawówki na Tarasie. W środę 14 marca wzięli udział w powiatowym kole turnieju koszykówki szkół podstawowych, który odbył się w Bruszkowcu. Reprezentowali na turnieju trzynieckie szkoły. Spotkałam się z nimi na lekcji wf-u. Zaraz po naszej rozmowie piłki poszły w ruch. Widać, że sport to ich pasja.

Jak długo grać w koszykówkę?

W zasadzie tylko na lekcjach gimnastyki. Do zawodów przygotowywałam się jakieś dwa tygodnie, czyli cztery lekcje. Trenuje z nami nasz nauczyciel Marian Nieboras.

Czyli nikt z was nie trenuje w jakimś klubie?

Roman Lukosz i Jan Zawisza. Gramy tutaj w trzynieckim klubie. Od drugiej klasy, czyli jakieś siedem lat. Ale jako zespół przygotowywałam się tylko na dwu lekcjach gimnastyki.

Ostatnio wzięliście udział w turnieju koszykówki szkół podstawowych.

W PLANICY SPODZIEWANE SĄ »MEGA SKOKI«

Małysz liczy na czwartą Kryształową Kulę

Adam Małysz stoi w Planicy przed dużą szansą wywalczenia po raz czwarty w karierze Kryształowej Kuli dla najlepszego skoczka sezonu. Do prowadzącego w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata Norwega Andersa Jacobsena Polak przed wczorajszym pierwszym z trzech konkursów w Planicy (zawody zakończyły się po zamknięciu numeru) tracił niewiele, bo zaledwie 14 punktów. Te straty są do odrobienia, zwłaszcza że Jacobsen ostatnio nie prezentuje najwyższej formy i można powiedzieć, że walczy sam ze sobą. Sądzą pechowego niedzielnego występu w Oslo, gdzie Małysz o mało nie złamał karku, lądując na 89. metrze. Właśnie tam oddał ponownie prowadzenie Jacobsenowi, który po niedzielnych zawodach trochę zażenowany przyznał reporterom norweskiej telewizji, że nie tak wyobrażał sobie powrót na fotel lidera Pucharu Świata. Finał Pucharu Świata w skokach narciarskich już dawno nie był tak zacięty. Weekend w Planicy – bezpośrednio transmitowany przez TVP 1 (dziś o godz. 10.15, jutro o godz. 11.15) – zapowiada się niebawem emocjonująco. Oprócz Małysza w Planicy zobaczymy Kamila Stocha i Roberta Mateję. Sitem wczorajszej kwalifikacji nie przeszedł czwarty z Polaków Piotr Żyła.

– Będę jeszcze wnukom opowiadał, jak przyjemnie jest latać ponad dwieście metrów na nartach – wyznał polskim dziennikarcom w Planicy Adam Małysz. Pięć lat temu na słoweńskim mamucie Małysz poszybował na odległość 225 m, ustanawiając tym samym rekord Polski. – Nie myślałem o tym, że mój rekord Polski utrzymuje się zbyt długo. Ale każdy metr dodany

Tak. Pojechaliśmy do Bruszkowca. To jest koło Frydku. Braliśmy udział w powiatowym turnieju. Reprezentowaliśmy Trzciniec. Miałam jeszcze przejechać drużyną z trzynieckiego gimnazjum, ale nie przyjechali. Zawody odbywały się w dwu kategoriach – młodszych i starszych chłopaków. My zdobyliśmy drugie miejsce w starszej kategorii.

Ile brakowało wam do zwycięstwa?

Przeegraliśmy o jeden punkt. Ale graliśmy również ze szkołami sportowymi, które miały więcej czasu na trenowanie.

W jakimś innym sporcie może też brylować?

We florbalu. Byliśmy pierwsi w Karwinie na Mistrzostwach Polskich Szkół.

Młodzi koszykarze z PSP na Tarasie.

Zarówno starsi, jak i młodzi chłopcy zdobyli pierwsze miejsce.

Florbal to specjalność tej szkoły? Ili was trenuje?

Teraz pani Renata Fieck. Wczoraj wprowadzała nas w tajniki tego sportu pani Anna Jezowska. Florbal trenujemy na grach sportowych.

HALINA SIKORA

RUSZAJĄ PÓŁFINAŁY EKSTRAKLIGI FLORBALISTÓW

Hawierzów zagra z Pepino

Kolejne derby szykuje się na ten weekend w rozgrywkach playoffs Fortis Ekstraligi florbalistów. Pegres Torunia Hawierzów w półfinale zmierzy się z FBC Pepino Ostrawa, które w ćwierćfinale pokonało drużynę Bulldogs Brz. Hawierzowie już w ubiegłym weekend rozstrzygnęli na swoją korzyść ćwierćfinałową serię z Witkowicami. Pierwsze dwa mecze serii Hawierzów – Pepino odbędą się na hawierzowskim parkiecie, pojedynki nie będą jednak znacząco faworytami.

– Postaramy się zagrać tak samo jak przeciwko Witkowicom, czyli dobrą defensywą, ale też odważnie w ataku – powiedział „GL” trener Pepino Hawierzów Iwo Jochman. Dziś jutrzejszy mecz w Hawierzowie zaplanowano na godz. 17.00.

START PIŁKARSKIEJ WIOSNY Z KŁOPOTAMI

Odrożono mecz Ostrowy B z Karwiną

Z powodu złego stanu prawie wszystkich boisk w regionie pod znakiem zapytania stoi weekendowa pierwsza wiosenna kolejka w MŚLF i Dywizji E, kompletnie zrezygnowano zaś ze spotkań na niższym szczeblu rozgrywek.

Już wczoraj zdecydowano o tym, że nie zostanie rozegrany zaplanowany na niedzielę mecz w MŚLF pomiędzy Banikiem Ostrowa B a Karwiną. – Murawa stadionu w Krawarzach nie nadaje się obecnie do gry, prawie całe boisko jest pod wodą – poinformował naszą gazetę trener Karwiny Petr Mašlej. – Lepiej więc przełożyć mecz na inny termin, aniżeli bawić się w wodę – uważa karwiński szkoleniowiec. W dywizji z największym prawdopodobieństwem nie odbędą się mecze Rymarzów – Czeski Cieszyn, Napajedla – Olbrachcice i Dziecimorowice.

wice – Orłowa. Jutrzejszy pojedynek pomiędzy Lokomotywą Piotrowice – Slavičinem (15.00) powinien się odbyć bez przeszkód. – Nasze boisko jest bardzo sprawną siecią odwodnioną i wierzę, że murawa będzie idealnie przygotowana do gry – powiedział wczoraj „GL” sekretarz piotrowskiego klubu Bruno Kenčík. Mecz 15.00 Lejki Mistrzostw Województwa, w tym m.in. Hawierzów – Odra Petržalka i Lichnow – Bogumín, przełożono na wtorek 8 maja.

Nasza oferta

- PIŁKA NOŻNA – II liga: Trzciniec – Blszany (dziś, 10.15). DYWIZJA E: Piotrowice – Slavičín (jutro, 15.00).
- FLORBAL – półfinały Ekstraligi: Hawierzów – Pepino Ostrawa (jutro o godz. 17.00).

Kadry naszych drużyn piłkarskich w MŚLF i Dywizji

MŚLF

KARWINA

Bramkarze: Hájek, Gradek. **Obrońcy:** Reichl, Valový, Ondráček, M. Bystrouf, Knötič, Bernatík. **Pomocnicy:** Vávra, Sourada, Giňa, Lukan, Minařík, Holý. **Napastnicy:** Urban, Šuster, Opic, Jurroszek. **Trener:** Petr Mašlej.

DYWIZJA E

KS DZIECMOROWICE

Bramkarze: Jáček, Šmira. **Obrońcy:** F. Kadlčák, Prokop, Škoda, Valouch, Dutka. **Pomocnicy:** Z. Kadlčák, Pfléger, Špička, Beránek, Hošek, Koubek, Kozubík, Pliska. **Napastnicy:** Šrámek, Puncchář, Loder. **Trener:** Jaroslav Netolička.

SLAVIA ORŁOWA

Bramkarze: Hulva, Szarowski. **Obrońcy:** Směták, Věčerek, Karkoška, Sochora, Šfátka, Drozd, Hübner. **Pomocnicy:** Bajzath, Herák, Lička, Štorký, Špilner. **Napastnicy:** Goj, Kopeľ, Novák, Knapke, Krečmer. **Trener:** Zdeněk Honus.

LOKOMOTYWA PIOTROWICE

Bramkarze: Polášek, Sabela. **Obrońcy:** Wrubel, Minář, Wojnarovský, Bláha, Konečný, Vančo, Kulínský, Madari, Król. **Pomocnicy:** Brzóska, Janovský, Bělunek, Sehnal. **Napastnicy:** Hanusek, Kumpán, Hojdyš. **Trener:** Marek Bielan.

BANIK OLBRACHCICE

Bramkarze: Hekera, Toráč. **Obrońcy:** Aniol, Čoček, Čubok, Neumaier, Szmek. **Pomocnicy:** Dobrota, Šurín, Kulhánek, Smekal, Wojnář, Sikora, Janáček. **Napastnicy:** Kieniewicz, Novák, Příbrský. **Trener:** Zdeněk Menoušek.

IRP CZESKI CIESZYN

Bramkarze: Mrozek, Musilák. **Obrońcy:** Grygar, Kocur, Sostřoněk, Václavík, Blažek, R. Šulák. **Pomocnicy:** Fizek, Klár, Martinec, Mendrek, Hromada, Martinec. **Trener:** Vladimír Kula.